

Toholammin kunnan osavuosisikatsaus

1.1. - 30.4.2025

KH 16.6.2025 § 145
KV 18.8.2025 § 65

Sisällys

Sisällys	2
YLEINEN KEHITYS.....	3
TALOUDEN KEHITYS	4
OSASTOT	6
Hallinto-osasto.....	6
Lomatoimen osasto	11
Tekninen osasto	16
Sivistysosasto	19
Sivistystoimen hallinto.....	19
Kasvatus- ja opetuspalvelut.....	21
Vapaa-aikapalvelut	32
Käyttötalous yhteensä	41
INVESTOINTIEN TOTEUMA.....	42
KUNTA KÄYTTÖTALOUS TULOSALUEITTAIN SEKÄ INVESTOINNIT JA RAHOITUS.....	43
YHTIÖT	46
Viemäri Oy	46
Toholammin Kehitys Oy (100 %).....	50
Toholammin Energia Oy konserni (96,66 %)	51

YLEINEN KEHITYS

Asukasluku kuukausittain 2024–25 ja väestötietojen avainluvut

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
2025	2777	2778	2778	2779								
2024	2846	2848	2844	2836	2838	2849	2846	2827	2818	2812	2809	2799

Toholammin asukasluku huhtikuun 2025 lopussa oli 2779 henkilöä. Asukasluku on laskenut vuoden takaiseen ajankohtaan 57 henkilöllä (muutos –2,0 %). Nettomuuton osalta kunnan väkiluku väheni tammi–maaliskuussa 2025 yhteensä 14 henkilöllä. Vuonna 2024 nettomuutto oli 31 muutttoa tappiollinen (45 muutttoa vuonna 2023). Elävänä syntyneitä oli tammi–maaliskuussa 2025 yhteensä kaksi lasta (vuoden 2024 aikana yhteensä 19 lasta). Luonnollinen väestönlisäys oli tammi–maaliskuussa –5. Vuoden 2024 lopussa Toholammin väestöstä 2,5 % oli muun kuin suomen- tai ruotsinkielisiä (valtakunnallinen osuus 10,8 %).

Lähteet: Tilastokeskus, Väestörekisterikeskus. Rekisteritilanne kuukauden lopussa.

Työttömyysaste kuukausittain 2024–25

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
2025	8,6	8,6	8,8	9,1								
2024	8,1	7,6	7,4	7,1	6,2	7,1	8,0	7,1	6,6	7,1	7,5	8,7

Työllisyydenhoidon palvelut siirtyivät kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Toholampi kuuluu Keski-Pohjanmaan työllisyysalueeseen, jota isännöi Kokkolan kaupunki.

Toholammin työttömyysaste oli huhtikuussa 2025 (uusin saatavilla oleva tilastotieto) 9,1 %. Työttömyysaste nousi vuoden takaiseen ajankohtaan nähden 2,0 prosenttiyksikköä. Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella työttömyysaste oli tarkasteluajankohtana 7,2 %, joka on Manner-Suomen matalin toteuma ja selvästi alle valtakunnallisen keskiarvon (11,5 %).

Työttömien työnhakijoiden kokonaismäärä Toholammilla oli huhtikuun 2025 lopussa 104 henkilöä, mikä on kolme enemmän kuin maaliskuussa. Vuodentakaiseen verrokiajankohtaan nähden työttömien kokonaismäärä on kasvanut 22 henkilöllä (4/2024; 82 hlöä, muutos + 27,0 %). Työttömistä työnhakijoista 42 henkilöä oli yli 50-vuotiaita ja 33 henkilöä pitkäaikaistyöttömiä. Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 12 henkilöä. Kunnan alueella oli työvoimapalvelujen kautta ilmoitettuja avoimia työpaikkoja huhtikuun 2025 lopussa 17 kappaletta, minkä indikoi kohtaanto-ongelmaa.

Kuntien työllisyyspalveluihin ilmoitettiin Pohjanmaan ELY-keskusalueella uusia avoimia työpaikkoja huhtikuun aikana 1 344, mikä on 766 vähemmän (- 36,3 %) kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Huhtikuun aikana avoinna oli yhteensä 2 803 työpaikkaa, mikä oli 2 687 paikkaa (- 48,9 %) vähemmän kuin vuosi sitten. Uusia avoimia työpaikkoja oli avoinna eniten palvelu- ja myyntityöntekijöiden ammattiryhmässä, yhteensä 364 paikkaa. Uusien avointen työpaikkojen määrä pieneni kaikissa ammattiryhmissä, eniten maanviljelijöiden, metsätyöntekijöiden ym. ammattiryhmässä (- 203).

Lähteet: Pohjanmaan ELY-keskuksen työllisyyskatsaukset. Rekisteritilanne kuukauden lopussa.

TALOUDEN KEHITYS

Tuloslaskelmaosa.Huhtikuu2025

	2024 Tilinpäätös	2025 Talousarvio	Huhtikuu 2025 vuoden alusta	Toteuma-%	Huhtikuu 2024 vuoden alusta
5000 Kunnan tulovero	4 529 308	4 760 000	1 704 844,05	35,8 %	1 535 850
5100 Kiinteistövero.	776 365	800 000	47 922,75	6,0 %	47 638
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	564 347	552 000	262 061,64	47,5 %	262 545
Verotulot	5 870 020	6 112 000	2 014 828,44	33,0 %	1 846 034
5500 Yleinen valtionosuus	2 618 531	2 741 188	916 352,00	33,4 %	871 012
5502 Verotuloihin perust. v. tasaus	1 619 606	1 825 350	607 104,00	33,3 %	539 868
5504 Veroperustemuutosten korvaus	697 005	497 042	0,00	0,0 %	0
5505 Verotulojen maksulykkäyskompen	0	0	166 884,00	0,0 %	232 336
5700 Opetus- ja kultt.valt.osuus	183 766	222 444	113 472,00	51,0 %	70 344
Valtionosuudet	5 118 908	5 286 024	1 803 812,00	34,1 %	1 713 560

Kirjanpidon mukaan 30.4.2025 valtionosuuksia on kertynyt 1 803 812 euroa ja se on toteutunut 41 804 euroa budjetoitua parempana. Kunnallisverokertymä on 118 177 euroa suurempi kuin budjetti. Osuus yhteisöveron tuotosta on 78 062 euroa suurempi kuin budjetti. Huhtikuun loppuun mennessä kiinteistöveroja kertymä on noin 218 743 euroa alle budjetoidun.

Valtionosuudet ja verotulot yhteensä ovat toteutuneet 19 299 euroa yli budjetoidun.

TULOSLASKELMA (ulkoinen)

2025Huhtikuu	2024 tilinpäätös	TA2025	TOT2025	Toteuma-%	Huhtikuu 2024 vuoden alusta
Myyntituotot	19 179 705,77	19 082 550,00	6 250 829,41	32,76 %	6 492 473,96
Maksutuotot	2 772 334,22	2 604 250,00	794 639,55	30,51 %	841 289,73
Tuet ja avustukset	454 313,38	447 800,00	288 248,06	64,37 %	210 862,32
Muut toimintatuotot	1 605 126,48	1 410 336,10	453 405,94	32,15 %	513 022,81
TOIMINTATUOTOT	24 011 479,85	23 544 936,10	7 787 122,96	33,07 %	8 057 648,82
Henkilöstökulut	-23 351 918,02	-23 977 099,15	-6 641 143,34	27,70 %	-6 793 225,35
Palvelujen ostot	-5 839 414,76	-6 176 548,94	-1 930 083,49	31,25 %	-1 841 825,89
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 770 394,19	-1 738 736,72	-511 675,59	29,43 %	-661 102,36
Avustukset	-1 566 900,22	-1 372 487,00	-436 812,84	31,83 %	-410 045,07
Muut toimintakulut	-549 923,26	-448 887,00	-161 277,72	35,93 %	-171 939,93
TOIMINTAKULUT	-33 078 550,45	-33 713 758,81	-9 680 992,98	28,72 %	-9 878 138,60
TOIMINTAKATE	-9 067 070,60	-10 168 822,71	-1 893 870,02	18,62 %	-1 820 489,78
Verotulot	5 870 019,77	6 112 000,00	2 014 828,44	32,97 %	1 846 033,77
Valtionosuudet	5 118 908,00	5 286 024,00	1 803 812,00	34,12 %	1 713 560,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-218 296,47	-269 131,00	-42 980,08	15,97 %	-59 027,31
VUOSIKATE	1 703 560,70	960 070,29	1 881 790,34	196,01 %	1 680 076,68
Poistot ja arvonalentumiset	-1 261 421,74	-960 071,24	-305 321,79	31,80 %	-317 860,20
TILIKAUDEN TULOS	442 138,96	-0,95	1 576 468,55	-166 469 768,72 %	1 362 216,48
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	442 138,96	-0,95	1 576 468,55	-166 469 768,72 %	1 362 216,48

Kirjanpidon mukainen tuloslaskelma 30.4.2025 on 1 576 469 euroa ylijäämäinen. Toimintatuotot ovat toteutuneet 33 % budjetoidusta. Käyttötaloukskulujen toteuma on 29 % eli 1 556 927 euroa alle budjetoidun. Toimintakate on toteutunut 19 %:sti. Myyntituloissa ja avustustuloissa on ennakkoon tulleita eriä, mitkä sisältyvät tulokseen. Lomituksen tuloennakot kertyvät alkuvuosipainotteisina, jotka tasataan loppuvuodesta tilinpäätökseen.

OSASTOT

Hallinto-osasto

Vastuutoimielin: kunnanhallitus

Vastuuhenkilöt: **kunnanjohtaja**
hallintojohtaja

Hallinto-osasto vastaa kunnanhallituksen asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä koko konsernin palvelutoiminnan toimivuudesta. Hallinto-osasto edustaa Toholammin kuntaa työnantajana sekä kehittää ja koordinoi kunnan työnantajapolitiikkaa ja henkilöstöstrategiaa. Hallinto-osasto huolehtii myös tietohallintopalveluiden tuottamisesta.

Henkilöstöpalvelujen vastuualueen tehtävänä on johtaa ja kehittää henkilöstöhallintoa ja -palveluja. Henkilöstöpalvelut hoitavat omalta osaltaan lainsäädännön työnantajalle asettamia velvoitteita sekä toimii näissä kunnan asiantuntijatahona. Henkilöstöpalvelut edistävät henkilöstön työhyvinvointia koordinoimalla koko kuntaa koskevia johtamisen, henkilöstön ja työyhteisötaitojen kehittämisen palveluita, henkilöstöetuuksia ja työterveyshuollon palveluita.

Taloushallintopalveluiden tehtävänä on johtaa ja valvoa kunnan ja tytäryhtiöiden taloushallintoa, suunnitella ja ohjata kunnan taloutta, huolehtia talousarvion, taloussuunnitelman ja tilinpäätöksen valmistelusta ja laadinnasta. Talouspalvelut huolehtivat kunnan maksuvalmiudesta, rahoituksesta ja konsernirahoituksesta ja viranomaisraportoinnista.

Toiminnan painopisteet

Henkilöstön hyvinvointi on strateginen menestystekijä, joka heijastuu suoraan organisaation toimintaan ja tuloksellisuuteen. Hyvinvoinnin edistäminen vaatii ennen kaikkea johdon, esihenkilöiden ja työntekijöiden yhteistyötä. Työntekijän vastuulla on, että työntekijöillä on terveellinen ja turvallinen työympäristö. Myös työntekijä on vastuussa oman itsensä kehittämisestä sekä työyhteisön toimivuudesta ja työilmapiiristä. Työntekijöitä kannustetaan osallistumaan koulutuksiin ja kehittämään omaa osaamistaan ja ammattitaitoaan.

Kunta jatkaa päämäärätietoisesti työtä työhyvinvoinnin parantamiseksi sekä työtapaturmien ehkäisemiseksi. Henkilöstöä kannustetaan terveelliseen ja liikunnalliseen elämäntapaan erilaisilla toiminnoilla. Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan e-Passi-palvelun avulla sekä työsuuhdepolkupyöräedulla. Työterveyshuollon kanssa tehdään aktiivisesti ja määrätietoisesti yhteistyötä, jotta työkyvyttömyyden kustannuksia saadaan alennettua. Painopistettä on siirretty edelleen sairaanhoidosta ennaltaehkäisevään ja terveyttä edistävään suuntaan.

Kunnan ulkoisen ja sisäisen viestinnän sekä kuntamarkkinoinnin kehittäminen jatkuu. Kunnan intranet on pääasiallinen sisäisen viestinnän kanava ja koko henkilöstö on velvoitettu seuraamaan siellä tapahtuvaa tiedottamista säännöllisesti. Intra toimii myös tietovarastona, johon kootaan henkilöstöä koskevat ohjeistukset ja lomakkeet. Intran tietosisältöjen täydentäminen ja kehittäminen on jatkuva prosessi. Tavoitettavuus on ollut hyvällä tasolla. Kunnan verkkoviestintä on aktiivista ja ajantasaista. Nettisivut pidetään ajan tasalla ja niihin panostetaan.

Vuonna 2025 kuntamarkkinoinnissa painotetaan erityisesti sosiaalista mediaa ja muita verkkosisältöjä kunnan tunnettuuden parantamiseksi sekä pito- ja veto-voiman vahvistamiseksi.

Digitalisaatio muuttaa työn sisältöä ja työn tekemisen työtapoja. Myös osaamistarpeet muuttuvat: asiantuntijuus ja tiedolla johtaminen korostuvat. Johtaminen uudistuu sekä varsinkin etäjohtaminen ja työkykyjohtaminen tuovat esihenkilöiden johtamistyöhön uusia ulottuvuuksia, mahdollisuuksia ja haasteita. Tekoälyn hyödyntämismahdollisuudet kuntaorganisaatiossa otetaan vuonna 2025 erityiseksi tarkastelukohteeksi.

Tiedonhallintalain asettamien velvoitteiden täytäntöönpano tulee olemaan toiminnan painopisteenä edelleen vuoden 2025 toiminnassa. Tiedonhallintamalli sekä tiedonohjaussuunnitelma on hyväksytty ja voimassa. Tiedonohjaussuunnitelma ohjaa Dynasty-asianhallintajärjestelmää ja sitä päivitetään tarpeen mukaan ja uusien säädösten voimaantullessa. Tiedonhallintamallin jatkotyöstäminen on sekä hallinto-osaston että it-yksikön yhteinen tehtävä.

Tavoitteet 2025

Tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Toteutunut 30.4.2025 mennessä
Henkilöstön työn ja ammattitaidon kehittäminen	Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta.	Koulutussuunnitelman päivittäminen ja -suunnitelman toteuttaminen.	Aloitettu
Esihenkilötaitojen ja henkilöstöjohtamisen kehittäminen (liittyy myös työhyvinvoinnin kehittämiseen).	Työhyvinvointikyselyn tulokset.	Koulutuksiin osallistaminen, verkkokoulutusten lisääminen: käytössä FCG:n sekä KT:n koulutukset. Jatkuvat koulutukset ja valmennukset esihenkilöille ja johtajille.	Jatkuva, uusien koulutusten käyttöönottoa valmisteltu Jatkuva
Työhyvinvoinnin kehittäminen	Kehityskeskustelut käyty 100 %:sti. Työterveyshuollon menot ja niiden kehitys. Työhyvinvointikyselyn tulokset (vähintään v. 2024 tasolla).	Esihenkilöt huolehtivat kehityskeskusteluista pitämisestä. Työterveyshuollon kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen ja menojen seuranta. Kehityskeskusteluista saadun palautteen hyödyntäminen / jatkotoimenpiteet. Työhyvinvointikyselyn toteuttaminen keväällä.	Kesken Jatkuva, toteutunut Jatkuva Kesken
Tasapainoinen kuntatalous	Taseessa ei ole alijäämää.	Talouden analyysien laadinta ja säännöllinen seuranta johtoryhmässä.	Jatkuva, taloussuunnittelija raportoi johtoryhmälle säännöllisesti

	Velkamäärä euroa/asukas	Varauduttava mahdollisiin sopeuttamistoimiin taloustilanteen muuttuessa.	Jatkuva, talouden kehitystä seurataan
Aktiivinen yhteydenpito yrittäjien kanssa ja yritysmuotoisuuden vahvistaminen	Yrittäjätapaamisten määrä (vähintään v. 2024 tasolla).	Säännölliset tapaamiset yrittäjäyhdistyksen kanssa.	Jatkuva, yrittäjien aamutapaamisia järjestetty kunnantalolla kuukausittain
	Yritysvierailujen määrä (vähintään v. 2024 tasolla).	Kunnanhallituksen yritys vierailut.	Kesken
		Aktiivinen ja ratkaisukeskeinen palveluasenne paikkakunnalla jo toimivia yrityksiä ja elinkeinonharjoittajia kohtaan sekä uusyrityshankinnassa.	Jatkuva
Vaikuttava kuntamarkkinointi ja Toholampi-imagon vahvistaminen	Myönteinen näkyvyys mediassa, kampanjatoimenpiteet	Kuntamarkkinoinnin vuosisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen.	Suunnitelma laadittu ja hyväksytty (KH 17.2. § 30), toimenpiteet aloitettu
	Kuntamarkkinoinnin vuosisuunnitelma hyväksytty ja käytössä	Erityisesti sosiaalisen median kanaviin kohdennettu kuntamarkkinointikampanja, jossa tuodaan esiin Toholammin etuja asuin- ja yrittäjyyspaikkakuntana. Aktiivisen ja monikanavaisen kuntaviestinnän jatkaminen.	Kampanjatoimenpiteet aloitettu
Toimivat palkka- ja taloushallinnon palvelut	Toiminnan sujuvuus ja luotettavuus Kuntien Hetapalvelut Oy:n kanssa.	Säännölliset viikkopalaverit sekä kuukausittaiset ohjausryhmät, välitön raportointi mahdollisista laatu poikkeamista.	Jatkuva
Työllisyydenhoidon kehittäminen	Työttömyysprosentti, pitkäaikaistyöttömien määrä ja osuus, työmarkkinatuen kuntaosuus.	Sujuva yhteistyö työllisyysalueen kanssa.	Yhteistyö aloitettu
		Kustannusten ja vaikuttavuuden jatkuva seuranta.	Toteutunut
Poikkipolittisen järjestöyhteistyön kehittäminen	Järjestö-kunta-tapaamisten määrä (vähintään v. 2024 tasolla).	Pidetään yhteyttä paikallisten yhdistysten ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ja tunnustetaan yhdessä tekemisen mahdollisuuksia.	Jatkuva

Digitalisaation ja asiakaspalvelun kehittäminen	Sähköisten lomakkeiden lukumäärä. Järjestettyjen koulutusten lukumäärä.	Sähköisten lomakkeiden käyttöönotto ja kehittäminen. Digi- ja järjestelmäkoulutuksia henkilöstölle. Tekoälyn soveltuva käyttöönotto ja hyödyntäminen toiminnan tukena ja työkaluna sekä teemaa koskevat koulutukset.	Kehittämistä jatkettu Jatkuva, painotusta tietoturva-asioihin Aloitettu: erityisenä tarkastelukohteena asianhallinta- ja dokumentti-prosessien automatisointimahdollisuudet

Huhtikuu 2025 Hallinto-osasto, Työllisyydenhoito

	2024 tilinpäätös	TA2025	Huhtikuu 2025 vuoden alusta	Toteuma-%	Huhtikuu 2024 vuoden alusta
Myyntituotot ulkoiset	47 862	95 000	10 473	11 %	10 154
Tuet ja avustukset ulkoiset	108 944	83 300	32 083	39 %	2 108
Muut toimintatuotot ulkoiset	14 686	4 500	1 213	27 %	98
TOIMINTATUOTOT ULKOISET	171 492	182 800	43 769	24 %	12 360
TOIMINTATUOTOT SISÄISET	563 815	520 264	197 806	38 %	198 222
TOIMINTATUOTOT YHT	735 308	703 064	241 575	34 %	210 582
Henkilöstökulut ulkoiset	-647 389	-608 814	-238 709	39 %	-209 214
Palvelujen ostot ulkoiset	-1 042 631	-1 259 175	-454 681	36 %	-368 278
Aineet, tarvikkeet ja tavarat ulkoiset	-21 811	-43 864	-9 077	21 %	-6 855
Avustukset ulkoiset	-177 942	-239 387	-75 751	32 %	-87 850
Muut toimintakulut ulkoiset	-15 751	-10 550	-8 879	84 %	-6 969
TOIMINTAKULUT ULKOISET	-1 905 524	-2 161 790	-787 097	36 %	-679 167
TOIMINTAKULUT SISÄISET	-149 203	-162 714	-68 161	42 %	-52 078
TOIMINTAKULUT YHT	-2 054 727	-2 324 503	-855 259	37 %	-731 246
NETTO ENNEN POISTOJA	-1 319 420	-1 621 439	-613 683	38 %	-520 664
NETTO	-1 319 420	-1 621 439	-613 683	38 %	-520 664

Toholammin kunnassa ja kuntakonsernissa on noudatettava tarkkaa taloudenpitoa nyt ja tulevana vuosina.

Yritystoiminta

Toholampi on edelleen vahvan ja kehittyvän maatalouden (erityisesti maidon tuotanto) ja elintarvikejalostuksen aluetta ja merkittävänä vahvuutena ovat maatalouden tuotteet ja jatkojalosteet (ml. energia) sekä juomateollisuus. Näiden lisäksi Härkänevan alueelta löytyy vahvaa robotiikan ja logistiikkajärjestelmien hallintaa. Tulevaisuutta Toholammilla rakennetaan uusiutuvien biotalouden tuotteiden hyödyntämiseen ja jatkojalostamisen. Selvitys on jatkunut biokaasunjakelun käynnistämiseksi myös Toholammin kuntakeskuksessa yhteistyössä yrittäjien kanssa.

Suunnitelmat ovat valmiina tuulivoimarakentamiselle. Maakuntakaavan valmistelu on käynnistetty uudelleen ja tämä osaltaan hidastaa uusien tuulivoimalaitosalueiden ja aurinkovoimalaitosalueiden rakentamisen edistymistä Toholammin kunnan alueella. Maakuntakaavan valmistumisen arvioidaan siirtyvän 2026 loppuun. Kuntastrategia on käytössä, (Biolaakso – tulevaisuus Toholammilla) joka tukee aktiivista elinkeinotoiminnan toteuttamista ja kehitystyötä. Käytössä on myös elinkeino-ohjelma, jota hyödynnetään yhteistyössä yritysten ja Kaustisen seutukunnan kanssa Toholammin kunnan kehittämisessä. EU-hankerahoitukset edellyttävät myös strategista suunnittelua tulevaisuuden kehitystyölle.

Alueen vahvuuksina aktiivisen elinkeinoelämän lisäksi nostetaan hyvinvoiva kuntalainen, viihtyisä asuminen jokilaaksomaisemineen ja luontoineen, sekä palveleva, tasapainoista taloutta harjoittava kunta.

Kunnan kehitystä haastavat edelleen erityisesti pitkään jatkunut yleinen rakennemuutos maassamme, pienentyvä kunnan väkiluku ja ikääntyvä väestö. Kunnan elinvoiman merkittävimmät panostukset liittyvät erityisesti taloustilanteen parantamiseen. Ikääntyvä väestö nähdään voimavarana. Uusien yritysten toimintaympäristön mahdollistaminen luo uusia työpaikkoja ja siten edellytykset myönteisen kehityksen onnistumisen. Mahdollisuuksia työpaikkojen luomiseen on olemassa.

Kotikoulun (Artesaani opisto) tilat ovat nyt kunnan käytössä kokonaisuudessaan. Koulukeskuksen alueen ja ympäristön keittämistyötä jatketaan. Nuorisolla on käytössä toimintatilat Kotikoululla. Tilojen monipuolista hyödyntämistä lisätään kuntalaisten ja koulujen käytössä. Kunta on mahdollistanut kyläkoulut Viitojalla, kirkonkylällä, Kleemolassa ja Sykäräisissä. Muutos kouluverkossa on tulossa uuden lukuvuoden alussa.

Työllisyyspalvelut

Työllisyydenhoidon palvelut siirtyivät kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Toholampi kuuluu Keski-Pohjanmaan työllisyysalueeseen, jota isännöi Kokkolan kaupunki. Kunnan hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa työllisyyden hoidosta, hallintopalvelujen budjettirakenteeseen on 1.1.2025 alkaen muodostettu kuluseurantaa varten erillinen työllisyydenhoidon osio.

Kaustisen seutukunnan rekrytointi-, työllisyys- ja kotoutumispalvelujen kehittämisasiantuntija Meri Kemppi toimii täydentävänä työllisyyspalveluna tarjoten kunnalle, yrityksille ja muille työnantajille työllisyyden ja rekrytoinnin asiantuntija-apua. Kevään aikana on toteutettu asiakastapaamisia kasvokkain ja puhelimitse. Asiakastyössä painopiste on ollut työnhaussa auttaminen sekä sopivien työkokeilupaiikkojen etsiminen. Lisäksi on osallistuttu tapahtumiin ja koottu paikallisia verkostoja (mm. Nuorten verkosto ja alueellinen kototiimi). Hankemahdollisuuksien kartoitus on aloitettu. Kehittämisasiantuntija avustaa kuntien lakisääteisissä kotoutumispalveluissa sekä tarjoaa maahanmuuttaja-asiakkaille matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa. Kotoutumispalvelujen osalta on otettu kevään aikana käyttöön kotoutumisen asiakastietojärjestelmä, kartoitettu asiakasmääriä sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämismahdollisuuksia.

Elinkeinopalvelut toteutetaan edelleen tiiviissä yhteistyössä Kaustisen seutukunnan kanssa.

Lomatoimen osasto

Toimielin: kunnanhallitus

Vastuuhenkilö: lomituspalvelujohtaja

Toiminta-ajatus: Lomituspalvelujen tarkoituksena on turvata paikallisyksikön alueella olevien maatalousyriyten toiminta yrittäjien vuosilomien ja sijaisapujen aikana sekä turkistilojen toiminta yrittäjien vuosilomien ja lisävapaiden aikana.

Tavoitteet 2025

Tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Toteutunut 30.4.2025 mennessä
Paikallisyksikkö järjestää lakisääteiset vuosilomat ja sijaisavut päästösten mukaisesti	Vuosilomapäiviä toteutuu keskimäärin vähintään 25 pv/käyttäjä Vuosilomapäivät toteutuvat tasaisesti ympäri vuoden, tavoite 45 -55 % / vuosipuolisko	Aktiivinen lomittajien rekrytointi Maatalouslomituksen ostopalvelusopimukset ja ostopalvelun käyttö Huomioidaan työvuorosuunnittelussa	Vakituksia lomittajan paikkoja on ollut avoinna ja täytetty kaksi. Maatalouslomituksen ostopalvelut kilpailutettiin ja uudet sopimukset tulivat voimaan 1.2.2025.
Paikallisyksikkö työllistää kuntaan työsuhhteissa olevat maatalouslomittajat siten, ettei lomittajalle jää sellaista työaikaa, johon ei löydy työkohtetta. Työnantaja pitää huolen maatalouslomittajien työssä jaksamisesta ja työkyvystä	Paikallisyksikön järjestämän lomituksen bruttokustannus ilman matkakuluja ei ylitä keskimääräistä tuntihintaa yli 6 %:a eikä keskimääräistä päivähintaa yli 6 %:a	Huolellinen työvuorosuunnittelu Paikallisyksikkö toteuttaa oma-valvontana lomittajan työllistymistä koskevaa seurantaa Paikallisyksiköt seuraavat työkyvyttömyyden perusteella toteutuvien poissaolojen määriä ja syitä sekä toteuttavat tarvittaessa poissaolojen vähentämiseen tähtääviä toimia. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa Lomituspalveluihin räätälöidyn työhyvinvointikyselyn toteuttaminen	Lomittajien työllistymistä seurataan ja käydään keskustelua lomitustyönohjaajien kanssa viikoittaisissa hallinnon palaverissa. Työterveyshuollon kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.
Esihenkilötyön osaamisen kehittäminen	Esihenkilöt osallistuvat koulutukseen	Esihenkilöille hankitaan koulutusta Melasta ja muilta tarvittavilta tahoilta	Esihenkilöt ovat osallistuneet KT:n koulutukseen. Lisäksi koulutusta on hankittu MPS:ltä.

Työturvallisuuden parantaminen	Tilojen työolosuhdekartoitukset tehtynä vähintään kolmen vuoden välein Tapaturmien määrä Työturvallisuuskoulutukset	Tilakäyntien lisääminen Henkilöstön kouluttaminen työturvallisuusasioihin Asiakkaille tiedottaminen Työsuojelupäivien järjestäminen henkilöstölle	Työsuojeluasiantuntija ja lomitustyönohjaajat ovat tehneet tilakäyntejä. Henkilöstölle on järjestetty ensiapu- ja työturvallisuuskorttikoulutusta. Lomitustyönohjaajat ovat tehneet työolosuhdekartoituksia ja tilakäyntejä.
Viestinnän kehittäminen ja lomituspalvelujen näkyvyyden lisääminen	Uutiskirje yrittäjille 6 kpl/vuosi Lomittajatiedotteet 10 kpl/vuosi	Emailerin käytön lisääminen Some-kanavien aktiivinen hyödyntäminen Lomituspalvelujen esittely messuilla ja oppilaitoksissa	Emailerin kautta lähetetty yrittäjille 2 tiedotetta. Noin 50 % vastaanottajista avaa viestin. Lomituspalveluilla on omat Facebook-sivut ja lisäksi hyödynnetään kunnan somea. Lomittajatiedotteita on lähetetty 11 kpl. Lomituspalveluja on käyty esittelemässä Perhon yläkoululla, maatalousalan opiskelijoille Kpedun Kannuksen yksikössä, Nuorten rekrypäivässä Kannuksessa ja Kpedun Farmiliiga-oppilastapahtumassa Kannuksessa.
Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen	Koulutuspäivien ja osallistujien määrä	Koulutussuunnitelman laatiminen Riittävä koulutustarjonta ja koulutuksiin osallistaminen	Henkilöstö koulutautuu jatkuvasti. Koulutuksia järjestetään ja hankitaan tarpeen mukaan.

Toiminta

Lomituspalvelut ovat muusta kunnan toiminnasta merkittävästi poikkeava toimiala. Toimialue on omaa kuntaa laajempi ja työtä tehdään muun kuin työnantajan hallinnoimilla työpaikoilla.

Toholammin kunta hallinnoi maatalousyrittäjien ja turkisyrittäjien lomituspalvelujen järjestämistä 23 kunnan alueella Keski-Pohjanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaan eteläosissa.

Paikallisyksikkö on lomituspäivien määrällä mitattuna Suomen suurin. Paikallisyksikön hallinnollinen keskus on Toholampi, jonka lisäksi on sivutoimipisteet Kalajoella ja Nivalassa.

Vuonna 2025 alueella on 887 lomituspalvelujen piirissä olevaa maatilaa ja 1 549 lomaan oikeutettua yrittäjää, joista vain 89 (5,4 %) on valinnut itse järjestetyn lomituksen. Turkisyrittäjien lomituspalvelua haki 27 turkistarhaa ja 32 turkisyrittäjää, joista suurin osa (81 %) oli itse järjestetyssä lomituksessa. Lintuinfluen seurauksena toiminnassa olevien tarhojen määrä vähentynyt.

Vakituksia ja pitempiaikaisia maatalouslomittajia on 288 ja hallinnossa työskentelee 24 henkilöä. Ylivoimaisesti suurin osa kunnan henkilöstöstä työskentelee lomituspalveluissa. Henkilöstöä on rekrytoitu sekä hallintoon että maatalouslomitukseen. Yksi lomituspalvelusihteerin tehtävä ja työsuojeluasiantuntijan tehtävä laitettiin avoimeksi vakinaisina tehtävinä. Luopuneiden yksiköiden alueilla oli niin paljon tekemättömiä työolosuhdekartoituksia, ettei kartoitusten teossa ole saavutettu tavoitetta, että kartoitukset tehtäisiin kolmen vuoden välein. Riskienarviointityötä on jatkettu.

Lomituspalvelujen kysyntä vaihtelee paljon, mikä aiheuttaa haasteita lomittajien työllistymiselle ja rekrytoinnille. Lomittajia ei voida palkata vakinaiseen työsuhteeseen, elleivät he työllisty ympäri vuoden. Kiireaikoina tarvitaan paljon määräaikaista, minkä vuoksi maatalouslomituksessa työskentelee vuoden aikana noin 1.000 henkilöä. Yrittäjiltä on toivottu palvelun käyttämistä tasaisemmin ympäri vuoden.

Ostopalvelulomituksia on kilpailutettu vuosille 2025–2026 Kilpailutuksen jälkeen ostopalvelusopimukset on 18 palveluntuottajan kanssa.

Osaston sisäistä toimintojen yhtenäistämistä edistetty ja tiedonkulkua ylläpidetty lomahallinnon viikkopalavereilla. Niiden lisäksi on kokoonnuttu live-palavereihin kerran kuukaudessa. Hallinto on osallistunut myös Melan järjestämiin kuukausittaisiin Teams-palavereihin, joiden avulla toimintaa on yhtenäistetty valtakunnan tasolla.

Maatalouslomittajille on järjestetty 17 alueellista lomittajapalaveria, joissa on tiedotettu ajankohtaisista asioista, kartoitettu lomittajien osaamista ja opastettu sähköpostin ja älypuhelimien käyttöä.

Hallintohenkilöt ovat osallistuneet Kuntatyönantajan järjestämiin koulutuksiin. Lomituspalvelujohtaja ja henkilöstöasiantuntija ovat kouluttautuneet tulevaan tasopalkkajärjestelmään ja valmistelleet asiaa lomituspalvelujen osalta.

Maatalouslomittajien ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi on järjestetty täydennyskoulutuksia. Viime vuonna alkanut maatalousalan ammattitutkintoon valmistava koulutus on jatkunut. Sikalalomitusten osaamista on vahvistettu siten, että 4 lomittajaa suorittaa maatalousalan ammattitutkinnon Porsaiden kastraatio – tutkinnon osaa ja yksi henkilö tutkinnon osia maatalousalan perustutkinnosta. Täydennyskoulutuksia on järjestetty 28 ryhmää eri aiheista:

työturvallisuudesta, ensiavun antamisesta, tarttuvista eläintaudeista, poikima-avun antamisesta, Lelyn, DeLavalin ja GEAn lypsyrobottien käytöstä, appeenteosta, peruskoneiden käytöstä, antibioottitestin tekemisestä, lantarobotin ja vasikoiden juoma-automaatin käytöstä.

Lomitustyön tunnettavuuden edistämiseksi on tänä vuonna pitkän tauon jälkeen järjestetty valtakunnallinen lomittajakilpailu. Alkukarsinnat järjestettiin paikallisyksikössä teoriakokeena. Toholammin lomituspalveluista Sedulla pidettyyn alueen semifinaaliin pääsi kaksi osallistujaa. Toholammin edustajat menestyivät loistavasti ja molemmat selvittivät tiensä kuuden finalistin joukkoon. Lomittajakilpailun finaali järjestetään syyskuussa Kiteellä Koivikon kartanossa.

Henkilöstön työkyvyn ylläpitämiseksi on tehty tiivistä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa. Työplus Oy huolehtii Terveystalon ja Mehiläisen kanssa tekemillään kumppanuussopimuksilla, että koko alueella on tasalaatuiset työterveyshuollon palvelut. Työterveysneuvotteluja on kevään aikana käyty yhdeksän. Keväällä aloitti Kiila-kuntoutusryhmä ja syksyelle haetaan toinen ryhmä.

Lomituksen yhteistoimintaryhmä, jossa on edustettuina lomahallinto, maatalousyrittäjät ja lomittajat kokoontui 25.3.2025

Lomatoimen osaston tulos muodostuu:

3000 Lomatoimen hallinto	169 715,31 e
3010 Maatalouslomitus	1 039 025,41 e
<u>3020 Turkistarhaajien lomitus</u>	<u>56 823,00 e</u>
yhteensä	1 265 563,72 e

3010 Maatalouslomitukseen ja 3020 Turkistarhaajien lomitukseen on saatu ennakoita enemmän kuin kirjanpidon mukaiset toteutuneet kustannukset. Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen käyttökustannusten rahoitukseen tehdään ennakontarkastus vielä loppu vuodesta. Sekä maatalousyrittäjien että turkistuottajien lomituspalveluista tehdään lopulliset vuoden 2025 toimintaa koskevat valtionkorvausselvitykset vuoden 2026 keväällä. Jos maksetut ennakot ylittävät toiminnasta aiheutuneet kustannukset, kunta joutuu palauttamaan liikaa saadut ennakot Melalle. Jos maksetut ennakot eivät riitä kattamaan toiminnasta aiheutuneita valtionkorvaukseen oikeuttavia kustannuksia, Mela maksaa kunnalle lisää valtionkorvausta.

Huhtikuu 2025 Lomatoimen osasto

	2024 tilinpäätös	TA2025	Huhtikuu 2025 vuoden alusta	Toteuma-%	Huhtikuu 2024 vuoden alusta
Myyntituotot ulkoiset	18 494 692	18 453 180	6 111 542	33 %	6 341 482
Maksutuotot ulkoiset	2 648 485	2 475 700	751 346	30 %	800 103
Tuet ja avustukset ulkoiset	120 038	165 000	0	0 %	0
Muut toimintatuotot ulkoiset	277 870	180 000	68 869	38 %	77 770
TOIMINTATUOTOT ULKOISET	21 541 084	21 273 880	6 931 757	33 %	7 219 355
TOIMINTATUOTOT SISÄISET	-40	0	0	0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT	21 541 044	21 273 880	6 931 757	33 %	7 219 355
Henkilöstökulut ulkoiset	-16 448 134	-16 901 696	-4 511 158	27 %	-4 647 217
Palvelujen ostot ulkoiset	-2 627 872	-2 733 854	-632 545	23 %	-704 521
Aineet, tarvikkeet ja tavarat ulkoiset	-217 968	-192 500	-56 182	29 %	-51 803
Avustukset ulkoiset	-1 236 023	-986 000	-323 367	33 %	-287 100
Muut toimintakulut ulkoiset	-349 898	-268 300	-68 146	25 %	-87 911
TOIMINTAKULUT ULKOISET	-20 879 894	-21 082 349	-5 591 397	27 %	-5 778 551
TOIMINTAKULUT SISÄISET	-187 841	-191 531	-74 796	39 %	-58 736
TOIMINTAKULUT YHT	-21 067 735	-21 273 880	-5 666 194	27 %	-5 837 287
NETTO ENNEN POISTOJA	473 310	0	1 265 564	-333 043 092 %	1 382 068
NETTO	473 310	0	1 265 564	-333 043 092 %	1 382 068

Tekninen osasto

Vastuuhenkilö   tekninen johtaja

Toiminta-ajatus: Tuottaa taloudellisia ja tarkoituksenmukaisia palveluja eri hallintokunnille sekä osittain kuntalaisille, kuten kunnallistekniikan, tilapalvelun, it-palvelujen, ruokahuollon ja siivoustoimen osalta.

Teknisen osaston vastuulla on myös rakennus- ja ympäristölautakunta. Lautakunnan tulosalue jakaantuu rakennustarkastukseen ja ympäristönsuojeluun. Lautakunta päättää myös yksityistielain mukaan tielautakunnalle kuuluvat asiat. Ympäristöterveydenhuolto ja maaseututoimi hoidetaan ostopalveluna.

Rakennusvalvonta ja kaavoitus

Rakennusvalvonta tuotetaan ostopalveluna Ylivieskan kaupungilta. Rakennustarkastajan työaika Toholammin kunnalle on keskimäärin 2,5 työpäivää viikossa. Toholammin kunnan rakennusvalvonnassa on käytössä sähköinen Lupapiste-asiointipalvelu, jonka kautta haetaan rakennusvalvonnan alaisia lupia ja ilmoituksia, kuten rakennus-, toimenpide- ja purkuluvat. Lupapiste-asiointipalvelu toimii kuntalaisten käyttöliittymänä rakennusvalvonta-asioissa. Vuoden vaihteessa voimaan tullut rakentamislaki muutti rakentamisen lupakäytäntöjä. Aiemmin käytössä olleet ilmoitus- ja toimenpide- ja rakennuslupamenettelyt poistuivat ja ne korvattiin yhdellä rakentamislupamenettelyllä. Samalla lupakynnystä nostettiin. Purkamisilmoitus- ja purkamislupa sekä maisematyölupa säilyivät entistä vastaavina. Lakimuutoksen vuoksi rakennusjärjestys täytyy päivittää ja lupataksoja on muutettu.

Alkuvuoden aikana rakennustarkastaja on vaihtunut. Rakentamislain uudet vaatimukset ovat vaatineet taustajärjestelmiin ja käytänteisiin muutoksia sekä lisännyt rakentajien neuvonnan ja ohjauksen tarvetta, mikä on aiheuttanut tilapäistä työkuormaa. Lakimuutoksen vuoksi rakentamiseen liittyvät luvat ovat vähentyneet merkittävästi, koska pienemmiltä rakennushankkeilta- tai toimenpiteiltä ei enää edellytetä lupaa. Huhtikuun loppuun mennessä on käsitelty 2 rakentamislupaa, 1 poikkeamislupa ja 1 maisematyölupa. Vuotta aiemmin vastaavalla ajanjaksolla eri lupia käsiteltiin yhteensä 22 kpl, joista suuri osa olisi nykyisin mukaan lupavapaita.

Aurinkovoimatoimija Energiequellen kaavoitusaloite Toristojannevan aurinkovoimapuistoon liittyen hyväksyttiin tammikuussa. Pitkälähdon tuulivoimapuiston YVA-selostus valmistui, johon ELY-keskus antoi perustellun päätelmänsä ja edellytti lisäselvityksiä. ELY-keskus päätöksellään hyväksyi Hautakankaan kaatopaikan sulkemistyöt. Keski-Pohjanmaanliiton toimesta tehtävän 6. vaihemaakuntakaavan valmistumisajankohta on muuttunut. Aiemmin 6. vaihemaakuntakaavan oli suunniteltu valmistuvan marraskuuhun 2024 mennessä. Uusi arvioitu ajankohta on vuoden 2026 aikana.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelupalvelut tuotetaan ostopalveluna Ylivieskan kaupungilta. Alkuvuoden aikana ympäristötarkastaja on vaihtunut. Ympäristötarkastajan työaika Toholammin kunnalle on keskimäärin 2 työpäivää viikossa. Ympäristönsuojelulain, maa-aineslain ja jätelain mukaista valvontaa on tehty valvontasuunnitelman mukaisesti. Käsittelyssä on yksi ympäristölupahakemus ja kolme ympäristöluvan mukaisen toiminnan lopettamista.

Kiinteistöjen ja teiden kunnossapito ja rakentaminen

Kiinteistönhoidossa tammi-huhtikuun aikana oli yleisesti normaaleja korjaus- ja huoltotoimenpiteitä. Kunnossapitotoimenpiteitä on kohdistettu Kuusiston koulun pieniin pintasaneeraustöihin ja portaikon kunnostukseen, kunnantalolle, uimarantojen koppeihin, urheiluhallin pienet maalaustyöt, lintutalojen pienet kunnostukset ja Kanervalan pienet parannustyöt. Hyvinvointialue Soiten ja kunnan välillä on käyty neuvotteluja ja käyty katselmuksella terveyskeskuksessa vuokrattaviin tiloihin liittyen. Hyvinvointialue Soite tiivistää toimintojaan ja vähentää vuokrattavia neliöitä terveyskeskuksen osalta. Osa kirvesmiestyöresursseista on kohdentunut myös Toholammin Vuokra-asuntojen kiinteistöjen korjauksiin, kuten vesivahinkoasioihin. Talvikaudella teitä aurattiin ja hiekoitettiin tarpeen mukaan.

Ruokahuolto ja siivousyksikkö

Kunnan toimesta valmistettiin koulujen, päiväkodin ja henkilökunnan ruoka sekä kotipalveluruoka helmikuun loppuun saakka. Kunnan toimesta siivoustoimi tuotti ja ylläpiti taloudellista ja tarkoituksenmukaista siivouksen laatutasoa kaikissa kunnan kiinteistöissä helmikuun loppuun saakka, pois lukien tilat, joissa toimii Soite. Ruokahuollon osalta kaksi työntekijää irtisanoutui ennen toiminnan siirtymistä Fodbar Oy:lle, 1 työntekijä vuoden 2024 loppuun ja toinen helmikuun 2025 loppuun. Myös siivoustoimen osalta 2 työntekijää irtisanoutui ennen toiminnan siirtymistä Fodbar Oy:lle, 1 työntekijä vuoden 2024 loppuun ja toinen eläköityi helmikuun 2025 loppuun. Maaliskuun alusta eteenpäin kunnan ruokahuoltoa ja siivousta on hoitanut Fodbar Oy.

Tammi- ja helmikuu menivät ruokahuollon ja siivouksen toiminnan osalta suunnitellusti. Pohdintaa työntekijöiden keskuudessa aiheuttivat ulkoistamiseen liittyvät asiat, jotka sujuivat kuitenkin hyvin. Maalis- ja huhtikuu menivät Fodbar Oy:n suorittamana ja siivouksen sekä ruokahuollon osalta asiat sujuivat pääpiirteittäin hyvin. Toimintaa ja sen laatua seurattiin sekä saatua palautetta ruoasta vietiin eteenpäin toimintaa kehittäen hyvässä yhteistyössä Fodbar Oy:n kanssa.

Huhtikuu 2025 Tekninen osasto

	2024 tilinpäätös	TA2025	Huhtikuu 2025 vuoden alusta	Toteuma-%	Huhtikuu 2024 vuoden alusta
Myyntituotot ulkoiset	235 461	141 800	40 631	29 %	47 531
Maksutuotot ulkoiset	17 888	25 000	3 561	14 %	2 964
Muut toimintatuotot ulkoiset	1 293 082	1 203 946	390 173	32 %	425 837
TOIMINTATUOTOT ULKOISET	1 546 431	1 370 746	434 364	32 %	476 332
TOIMINTATUOTOT SISÄISET	3 550 131	3 327 133	1 025 710	31 %	1 254 484
TOIMINTATUOTOT YHT	5 096 562	4 697 879	1 460 074	31 %	1 730 815
Henkilöstökulut ulkoiset	-1 079 714	-1 141 777	-239 538	21 %	-325 524
Palvelujen ostot ulkoiset	-1 401 966	-1 457 890	-472 393	32 %	-496 551
Aineet, tarvikkeet ja tavarat ulkoiset	-1 279 818	-1 226 248	-379 383	31 %	-540 621
Muut toimintakulut ulkoiset	-65 713	-70 670	-32 310	46 %	-22 874
TOIMINTAKULUT ULKOISET	-3 827 211	-3 896 585	-1 123 624	29 %	-1 385 570
TOIMINTAKULUT SISÄISET	-950 451	-923 002	-219 756	24 %	-332 236
TOIMINTAKULUT YHT	-4 777 662	-4 819 586	-1 343 380	28 %	-1 717 806
NETTO ENNEN POISTOJA	318 900	-121 707	116 695	-96 %	13 010
Poistot ja arvonalentumiset	-1 181 402	-873 918	-276 580	32 %	-291 187
NETTO	-862 502	-995 625	-159 885	16 %	-278 177

Sivistysosasto

Toimielin: sivistyslautakunta

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Sivistyslautakunta vastaa kirjasto-, varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen (aamu- ja iltapäivätoiminta, esi- ja perusopetus, lukio, ostopalveluna kansalaisopisto) sekä kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelujen toteuttamisesta ja kehittämisestä. Lautakunnan tehtäväalueeseen kuuluu myös kunnan hyvinvoinnin ja terveyden sekä ehkäisevän päihdetyön toimenpiteiden edistäminen.

Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimen hallinnossa toimii sivistysjohtaja ja toimistosihteeri. Hallinto tukee yksiköiden toimintaa, huolehtii yhteisestä koordinaatiosta ja yhteistyöstä sekä kehitystehtävistä.

Sivistyslautakunta ohjaa toimintaa päätöksin. Sivistysjohtaja toimii kunnan hyvinvointikoordinaattorina.

Sivistystoimen hallinto tekee tiivistä yhteistyötä Keski-Pohjanmaan kuntien kanssa sivistyspalveluiden kehittämiseksi. Erityisesti hanketoiminta Kaustisen seutukunnan ja Perhon kuntien kesken on tiivistä ja erilaisia yhteistyömahdollisuuksia etsitään aktiivisesti. Tärkeä yhteistyökumppani on hyvinvointialue Soite, jonka kanssa toteutetaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteitä sekä yhteistä kehittämistyötä väestön hyväksi.

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Lautakunta kokoontuu säännöllisesti	Järjestetään kokouksia säännöllisin väliajoin	Järjestettyjen kokousten määrä	Lautakunta toteuttaa päätöksiä kuntastrategiaa.	Kokoukset järjestetty 11.2., 27.3. ja 10.4.2025
Kuntalaisilla on mahdollisuus omaehtoiseen opiskeluun vapaa-ajalla	Varataan 47 000 € KanTo-kansalaisopiston toimintaan Tuetaan Keski-Pohjanmaan konservatoriossa opiskelua kuntaosuuksin	Kansalaisopiston kurssien määrä, laatu ja laajuus Konservatoriossa 30 oppilasta Asiakaspalaute kuntalaisilta	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus <i>Palveleva kunta:</i> laadukkaiden vapaa-aikapalveluiden tarjoaminen	Kansalaisopiston toteuma 4/2025 mennessä 22 %. Opiston lukuvuosi 2024-2025 sujui tavanomaisesti. Opintokaudella toteutui 101 kurssia, keskeytyi 5 ja peruuntui 19. Konservatorion laskutus tapahtuu kevätlukukauden jälkeen, jolloin saadaan tieto kuluista ja opiskelijamäärästä.
Toimivat koulu-kuljetukset	Jatketaan yhteistyötä koulukuljetuksissa Wiimax oy:n kanssa.	Koulukuljetukset toimivat turvallisesti. Havaitut puutteet	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen,	Kuljetukset ovat toimineet pääosin moitteetta. Havaituista puutteista on annettu palautetta yritykselle. Syksyllä alkaa 1. optiovuosi.

	Käytetään optiovuosi 2025-2026 hankintaa koskien.	korjataan viipymättä.	perusarjen helppous ja sujuvuus	ELY-keskus kilpailutti Yli-Lesti – Kokkola -yhteysvälin tulevalle kaudelle ja sen osalta toimijana jatkaa Wiimax oy.
Oppilaita koskevat päätökset tehdään määräaikaisten puitteissa	Koulupaikat ovat tiedossa kesäkuun alkuun mennessä. Hallinnon tukipäätökset tehdään ilman viivytyksiä, kun kaikki tarvittavat selvitykset ovat koossa.	Asioiden ratkaisuaikat	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, <i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Esiopetuksen oppilaaksiottopäätös 29.4.2025. Esiopetuksen päättävät oppilaat jatkavat perusopetukseen ilman eri ilmoittautumista ja päätöstä. Sivistyslautakunta esitti 10.4.2025 pitämässään kokouksessa, että Kleemolan koulu suljetaan 31.5.2025. Sykäräisen ja Kleemolan koulujen oppilaista osa on siirtymässä Herman Ojalan koulun oppilaiksi ja nämä siirrot päätetään kesäkuun aikana. Tukipäätöksiä on tehty pedagogisten selvitysten perusteella tarvittaessa.
Jatketaan kehittämis-toimia hankkeiden avulla	Haetaan 10–15 hankerahoitusta vuosittain. Ne edistävät palveluiden toimintaa, saatavuutta ja laatua sekä henkilöstön osaamista.	Hankkeiden määrä, laatu ja laajuus. Omarahoitus n. 25 – 50 t€ Avustustulot 179 500 €	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, nuorten osallisuuden lisääminen, monipuoliset harrastusmahdollisuudet, jokimaiseman ja -laakson hyödyntäminen virkistyskäytössä <i>Palveleva kunta:</i> osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, laadukkaiden vapaa-aikapalveluiden tarjoaminen, jatkuva parantaminen	Vuoden ensimmäisen kolmanneksen aikana käynnissä 13 hanketta. Uusia hankehakemuksia myös jätetty rahoittajille. Kirjanpitoon kirjattu hankeavustusten tuloja 239 000 €.

			innovaatioita hyödyntäen <i>Viihtyisä asuminen:</i> hyvät luonto-, virkistys- ja liikuntareitit <i>Tasapainoinen talous:</i> hankkeilla toteutetaan kuntastrategiaa edullisemmin kuin pelkästään omarahoituksella	

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sekä lukio yhteisesti

Toimintaa on järjestetty keväällä 2025 kahdessa varhaiskasvatuksen toimipisteessä, neljässä alakoulussa sekä yläkoulussa ja lukiossa. Toimialueella toimii kolme esihenkilöä: varhaiskasvatuksen johtaja, alakoulujen rehtori sekä yläkoulun ja lukion yhteinen rehtori.

Perusopetuksen tuen lakiuudistus on hyväksytty eduskunnassa ja Opetushallitus antoi alkukeväällä muutetut opetussuunnitelmien perusteet. Työ paikallisten opetussuunnitelmien päivittämiseksi alkoi ja uudistetut paikalliset opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön 1.8.2025 alkaen. Uudistuksen myötä esimerkiksi ryhmäkohtaiseen tukeen tulee varata kiinteä laskennallinen tuntimäärä. Tämä on huomioitu koulujen tuntikehyksien valmistelussa.

Ateriapalveluiden tuotanto siirtyi maaliskuussa kilpailutuksen voittaneelle Fodbarille. Uusi arki on tarkoittanut muutokseen tottumista, sillä kilpailutuksen lisäksi samaan aikaan aterioissa lähdettiin noudattamaan tarkemmin valtakunnallisen kouluruokailusuosituksen määräyksiä. Tämä näkyi ruokailuissa mm. rasvattomiin ruokajuomiin siirtymisenä, pehmeämpiä öljyjä sisältävän levitteen vaihdoksena sekä lisätyn suolan sekä sokerin määrien vähentymisenä. Kouluruokailusuositus on katsottu kuntia velvoittavaksi ja sen toteuttaminen huomioidaan mm. hyte-rahoituksessa. Muutoksen myötä saatu asiakaspalaute on käsitelty kunnan ja toimijan kesken. Ruokalistan osalta tarjoilu kehittyi siten, että kouluruokailussa päivittäin valittavana on kaksi eri lounasvaihtoehtoa. Lisäksi ruuan kanssa tarjolla on pehmeää leipää. Ruokalistalla olevia tuotteita voidaan vaihtaa toimijan kanssa neuvotellen. Oppilaat ovat antaneet sekä kiitosta että moitteita muutokseen liittyen, ja toisaalta sama asia on voitu nähdä joko myönteisenä tai kielteisenä palautteen antajasta riippuen.

Herman Ojalan koulujen oppilaista koottu raati pilotoi ensimmäisenä ravintolatoimikunnan toimintaa yhdessä Fodbarin kanssa vielä kevätlukukauden aikana. Toiminnan on tarkoitus laajentua kattamaan kaikki oppilaat syksystä alkaen. Yhteistyötä jatketaan syksyllä tiiviissä vuoropuhelussa ja tarkoituksena on varmistaa se, että oppilaat saavat koulupäivän aikana ravitsevan noin 1/3 päivän ravitsemustarpeesta täyttävän aterian. Syyslukukaudella tarkoitus on myös tarjota malliruokailu vanhemmille ja kerätä myös siten palautetta kouluruokailusta.

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Hyvinvoiva kasvu- ja kouluyhteisö	Vahvistetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja, ehkäistään yksinäisyyttä, edistetään osallisuutta ja puututaan aktiivisesti kiusaamiseen. Hanketoiminta edistää oppimista, tukea ja kouluyhteisön hyvinvointia. Osallistutaan Sairaalakoulun konsultoivan erityisopettajan kustannuksiin 31.7.2025 saakka (toiminta muuttuu lakisääteiseksi 1.8.2025).	Kouluyhteisössä ei ole jatkuvaa ja pitkäkestoista pahoinvointia. Kouluterveyskyselyt. Haettujen hankkeiden lukumäärä ja avustussummat Rahoitusosuus	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, nuorten osallisuuden lisääminen <i>Palveleva kunta:</i> Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva parantaminen innovaatiota hyödyntäen <i>Tasapainoinen talous:</i> Ennalta ehkäisevä työ tuottaa säästöjä myös lyhyellä aikavälillä.	Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta edelleen 1 vvt kaikilla alaluokilla. Kouluterveyskyselyn seuraavat tulokset saadaan syksyllä 2025. Hanketoiminnassa käynnissä mm. koulunuorisotyön kehittämishanke. Sairaalakoulun konsultoivan erityisopettajan palvelua on hyödynnetty aktiiviseksi.
Säädös- muutoksiin vastaaminen	Tehdään tarvittavat muutokset paikalliseen opetussuunnitelmaan Tuntikehyksiin varataan uuden normin mukainen määrä tunteja eri oppiaineisiin. Koulutetaan henkilöstöä muutoksiin. Keskeisille ryhmille laajempi koulutus, kaikille opettajille vähintään 1 veso-päivän laajuinen koulutus säädösmuutoksista. Olemassa olevien tukipäätösten läpikäynti ja päivittäminen uuden säädöspohjan	Päätökset Määrärahat Järjestetyt koulutukset Tukipäätöksien määrä	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, nuorten osallisuuden lisääminen <i>Palveleva kunta:</i> Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva parantaminen innovaatiota hyödyntäen	Paikallisten opetussuunnitelmien muutosvalmistelu alkanut. Perusopetuksen valtakunnallista laajuutta vuosiviikko-tunteina kasvatetaan 1.8.2025 alkaen tavoitteita muuttamatta. Sivistyslautakunta on hyväksynyt uudistuksen mukaisen paikallisen tuntijaon. Henkilöstö on osallistunut OPH:n verkkokoulutuksiin uudistukseen liittyen ja tulevan lukuvuoden aloituksen yhteydessä aihetta käsitellään osana veso-päivää. Olemassa olevat oppimisen tuen

	mukaisesti siirtymäajan puitteissa.			hallintopäätökset päivitetään lukuvuoden 2025-2026 aikana vastaamaan uutta lainsäädäntöä.
Opiskelu-huolto	Kehitetään yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä, säännölliset yhteisölliset oppilashuollon palaverit Poissaolojen seurannan, ehkäisyn ja puuttumisen malli kokonaisuudessaan toiminnassa Yhteisövaikuttavuus-työn haltuunotto ja toimintamallin kehittäminen	Hankkeiden hyödyntäminen, uudet toimintamallit, toteutuneiden palaverien lukumäärä Henkilökunta tuntee mallin periaatteet ja Wilman työkalut toimivat Soiten ja Itlan kanssa säännölliset tapaamiset, toimintamallit käyttöön	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, nuorten osallisuuden lisääminen <i>Palveleva kunta:</i> Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva parantaminen innovaatiota hyödyntäen <i>Tasapainoinen talous:</i> Ennalta ehkäisevä työ tuottaa säästöjä myös lyhyellä aikavälillä.	Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishanketta on toteutettu edelleen kevätlukukaudella. Toholammin kunnan opiskeluhuollon ohjausryhmä kokoontui 13.2. ja alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä 11.2. ja 22.4. Poissaolojen seurannan automaatio käyttöön lv. 2025-2026. Toholammin arkitiimi kokoontunut 17.1. ja 11.4.. Yhteisövaikuttavuutta edistetty kunnan ja Soiten kesken.
Kulttuuri-kasvatus-suunnitelma	Toteutetaan kulttuuri-kasvatussuunnitelmaa lautakunnan päätöksen mukaisesti	Oppilaille järjestetyt aktiviteetit noudattavat suunnitelmaa	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen	Järjestetty kaksi tanssipajaa yläkoulun oppilaille ja kolme runopajaa Viitojan koulun oppilaille
Henkilöstö-koulutus luo työhyvinvointia	Talousarvioon on varattu yksiköille määrärahaa koulutukseen Osallistutaan hankkeisiin, joissa mahdollisuuksia osaamisen päivittämiseen	Koulutuksiin osallistuvien henkilöiden määrä Hankkeiden määrä ja laatu	<i>Palveleva kunta:</i> osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva parantaminen innovaatioilla <i>Tasapainoinen talous:</i> hankkeilla toteutetaan kuntastrategiaa edullisemmin kuin pelkästään omarahoituksella	Koulujen henkilöstölle yhteinen koulutus 6.3., positiivinen pedagogiikka ja hyvinvointi kouluissa. Henkilöstöä osallistunut maksuttomiin varhaiskasvatuksen täydennyskoulutuksiin, joita Keski-Pohjanmaan kesäyliopisto on toteuttanut.
Yrittäjyys-kasvatus	Jatketaan yhteistyötä Nuorten yrittäjyys ja talous NYT ry:n kanssa vuosille 2025-2028.	Yhteistyö-sopimus laadittu.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa,	Yhteistyösopimus hyväksytty. Varsinainen toiminta uuden sopimuksen aikana syksystä lähtien.

	Uuden sopimuskauden myötä myös yläkoulun ja lukion yrittäjyyskasvatukseen tulee sisältöjä NYT:n tarjonnasta.	Tarkoituksenmukaisuuden arviointi uuden toiminnan myötä tulevina vuosina.	nuorten osallisuuden lisääminen	

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen johtajan alaisuudessa toimii Sateenkaaren päiväkoti ja Sykrylän ryhmis. Varhaiskasvatus järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa alakoululaisille sekä vastaa perhepäivähoiton järjestämisestä ja kotihoidon tuen kustannuksista.

HENKILÖKUNTA	Sateenkaaren päiväkoti	Sykrylä	APIP-toiminta
Vakituiset viranhaltijat	1	-	-
Vakituiset työsuhteiset	15	2	2
Määräaikaiset työsuhteiset	10	1	½
Ostopalvelu			1

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Pedagogisesti laadukas, tarpeen- ja ajanmukainen varhaiskasvatus	Varhaiskasvatussuunnitelma sekä kolmiportainen tuki käytössä Henkilökunta koulutautuu muutoksiin (tuki, leikki- ja tunnetaidot) ja kehittää aktiivisesti osaamistaan Sykrylän ryhmis jatkaa kahden työntekijän yksikkönä Aamu- ja iltapäivätoiminta kirkonkylässä omana toimintanaan, esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus toteutuu omana toimintana (erillistä 1- 2. lk ilttoiminnasta, mutta yhteistyössä), tarvittaessa sivukouluilla ostopalveluna. Yksi vakituinen perhepäivähoitaja	Varhaiskasvatussuunnitelman noudattaminen, tukipäätökset Koulutuksiin osallistumiseen varattu raha ja osallistumisasiivisuus Palveluverkko vastaa perheiden tarpeisiin, lapsimäärä Hankkeiden määrä ja toiminta	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa <i>Palveleva kunta:</i> Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva parantaminen innovaatiota hyödyntäen <i>Tasapainoinen talous:</i> ennalta ehkäisevät työ tuottaa säästöjä myös lyhyellä aikavälillä, hankerahoituksella toteutetaan kuntastrategiaa edullisemmin kuin	Tukipäätöksiä tehty päiväkodin esitysten mukaan. Henkilöstöä osallistunut maksuttomiin varhaiskasvatuksen täydennyskoulutuksiin, joita Keski-Pohjanmaan kesäyliopisto on toteuttanut. Sykrylässä tarvittu kolmatta osa-aikaista työntekijää lasten määrän vuoksi. Kevätlukukaudella apip-toiminta toteutui suunnitelman mukaan. Kirkonkylässä omaa toimintaa, Kleemolassa ostopalveluna. Perhepäivähoito toteutui

	Avoim päiväkot ja muskaritoiminta Haetaan uusia mahdollisia hankerahoituksia sekä jatko-rahoituksia käynnissä oleville hankkeille		pelkäästään omarahoituksella	suunnitelman mukaan. Avoimta toimintaa sekä muskari on toteutunut. Saatiin yhteinen VALSSI-järjestelmän käyttöönottohanke Kannuksen ja Vetelin kanssa. OKM:n myöntämä varhaiskasvatuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus-rahoitus jatkuu.
Kestävän elämäntavan tavoitteet ohjaavat kaikkea toimintaa: sosiaalinen, ekologinen, taloudellinen ja kulttuurinen kestävä kehitys	Vakiintunut ulkopäiväkotitoiminta on näyttää esimerkkiä kestävä kehityksen ajattelun toteutuksesta varhaiskasvatuksessa Kulttuurinen kestävä kehitys huomioidaan kulttuurikasvatussuunnitelman aktiviteetein	Arvio kestävä kehityksen toiminnan laajuudesta Ulkopäiväkotitoiminnan piirissä olevien lasten määrä Järjestetyt aktiviteetit	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen	Ulkopäiväkodin ryhmässä 10 lasta.

Suorite	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TOTEUTUMA 4/2025
Päivähoitopaikat	103	93	98	110
Aamu- ja iltapäivätoiminta	34	40	26	31

Esiopetus

Esiopetuksen järjestämisestä vastaa alakoulujen rehtori. Esiopetuksen oppilasmäärä vaihtelee lähivuosina 18–34 oppilaan välillä.

Henkilökunta	henkilöä
Vakituiset viranhaltijat	2
Vakituiset työsuhteiset	1
Määräaikaiset	1

Esiopetuksen oppilasmäärän toteuma ja ennuste (kylittäin)					
lukuvuosi	Herman Ojala	Kleemola	Sykäräinen	Viitoja	yhteensä
2024–2025	18	2	4	6	30
2025–2026	15	2	2	4	23
2026–2027	18	1	3	4	26
2027–2028	10	2	2	4	18
2028–2029	10	3	3	6	22
2029–2030	14	4	3	4	25
2030–2031	11	4	2	2	19

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Esiopetus järjestetään tarkoituksen mukaisissa ryhmissä	Esiopetusryhmät Herman Ojalan sekä Kleemolan kouluissa	Ryhmissä enintään 20 oppilasta Opetusta järjestetään ainakin kahden koulun tiloissa.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa <i>Palveleva kunta:</i> Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva parantaminen innovaatiota hyödyntäen	Esiopetusta järjestettiin Herman Ojalan ja Kleemolan kouluissa keväällä 2025. Ryhmäkoko Herman Ojalassa oli 24, joten ryhmässä toimi kaksi koulunkäynninohjaajaa. Syksyllä esiopetusta järjestetään vain Herman Ojalan koulussa, sillä vain kahden esikoululaisen vanhemmat toivoivat esiopetusta Sykäräisen kouluun.

Perusopetuksen alakoulut

Alakoulujen rehtori johtaa alakoulujen toimintaa. Opetusta järjestettiin kevätlukukaudella 2025 Herman Ojalan, Kleemolan, Sykäräisen ja Viitojan kouluissa.

Sivistyslautakunta esitti 10.4.2025 kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle Kleemolan ja Sykäräisen kouluja koskevia muutoksia. Kunnanvaltuusto päätti myöhemmin toukokuun kokouksessaan lakkauttaa Kleemolan koulun 31.5.2025. Oppilaat siirtyvät syyslukukaudella Sykäräisen ja Herman Ojalan kouluihin.

Henkilökunta	henkilöä
Vakituiset viranhaltijat	15
Vakituiset työsuhteiset	9
Määräaikaiset	11

Vakituisia viranhaltijoita on useampia lakisääteisillä vapailla, jonka vuoksi määräaikaisia sijaisia on palkattu lukuvuodelle 2025-2026 useita.

Alakoulujen oppilasmäärän toteuma ja ennuste syyslukukaudelle 2025					
lukuvuosi	Herman Ojala	Kleemola	Sykäräinen	Viitoja	yhteensä
2023–2024	157	16	28	35	236
2024–2025	157	12	19	32	220
2025–2026	159	*	23	35	217

* Kleemolan oppilaat siirretty ennakkotiedon mukaisesti Herman Ojalan ja Sykäräisen koulujen oppilaiksi.

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUMA
Perusopetusta järjestetään tarkoituksen mukaisesti	Opetusta toteutetaan neljällä alakoululla Oppilaiden vahvuuksien ja tuentarpeiden huomioiminen	Koulujen oppilasmäärä Kustannukset Ajantasaiset tuen asiakirjat Arvio opetuksen toimivuudesta, erityisesti lasten oppimista ja kasvua ajatellen, pedagogiikka huomioiden.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa <i>Palveleva kunta:</i> Kunnan menestystä tukeva organisaatiorakenteen järkevä uudistaminen ja palveluverkon optimointi Strategiset linjaukset: Kyläkoulut nähdään vahvuutena	Kevätlukukaudella opetus toteutui neljällä alakoululla. Kunnanvaltuusto päätti lakkauttaa Kleemolan koulun 31.5.2025.

Toimiva yksilöllinen ja yhteisöllinen oppilashuolto	Yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistaminen ja uusien käytänteiden luominen sekä toimintatapojen kehittäminen, hankerahoitus Yhdessä tekeminen, yhteisöllisyyden lisääminen, alakoulujen hyvinvoinnin vuosikellon hyödyntäminen	Suunnitelmat valmiina ja käytössä Tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppitunnit Hyvinvoinnin vuosikellon toteutuminen	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa <i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö <i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, kustannustietoinen johtaminen	Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishankkeen toimintaa on kohdistettu myös alakouluille. Vuosikelloja päivitetty tulevaa lukuvuotta 2025-2026 ajatellen.
Koulupäivien rakenteen kehittäminen	Liikkuva koulu ja Move –hanke, vastuushenkilöt yhdessä oppilaiden kanssa toteuttavat aktiivista välituntitoimintaa Liikunnalliset koulupäivät ja –matkat, liikuntaneuvonta Toiminnalliset oppitunnit	Koulupäivä tukee oppimista Poissaolojen väheneminen Oppilaiden osallisuus	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa	Liikkuva koulu ja Move-hanke on ollut toiminnassa. Pilotoitu liikunnallisia koulupäiviä ja liikuntaneuvoja on jalkautunut alakoululle.

Perusopetuksen yläkoulu ja lukio

Toholammin perusopetuksen yläluokkien opetus sekä lukio toimivat Kuusiston koulun tiloissa yläkoulun ja lukion yhteisen rehtorin johtamana. Opetusta järjestetään Toholammin kunnan sekä Kokkolan kaupungin Rahkosen alueen oppilaille. Perusopetus on kunnan lakisääteinen tehtävä. Syyslukukaudella 2025-2026 yläkoulun 7. luokat toimivat kaksisarjaisena, 8. ja 9. luokka jatkavat kolmisarjaisena. Lukiokoulutus on oppivelvollisille maksutonta.

Lukiolaiset ovat kotoisin pääasiassa Toholammilta, Lestijärveltä sekä Rahkosen alueelta. Lukiokoulutus mahdollistaa lamppilaisen nuoren asumisen kotona vielä toisen asteen opiskelujen aikana. Suomen kaikki kunnat rahoittavat lukiokoulutusta asukaslukuperusteisesti ja valtio jakaa rahan takaisin lukiokoulutusta järjestäville kunnille

Henkilökunta	henkilöä
Vakituiset viranhaltijat	17
Vakituiset työsuhteiset	2
Määräaikaiset	8

Määräaikaisia työntekijöitä palkattiin lukuvuodelle 2024-2025 runsaasti, koska vakituisia viranhaltijoita eläköityi ja irtisanoutui kevätlukukauden 2024 lopussa. Päätoiminen liikunnan tuntiopettajan virka oli haettavana keväällä 2025 ja tehtävään saatiin runsaasti hakijoita.

Yläkoulun oppilasmäärän toteuma ja ennuste			
lukuvuosi	Toholampi	Ullava	yhteensä
2023–2024	132	14	146
2024–2025	138	20	158
2025-2026	130	21	151
2026–2027	130	21	152
2027–2028	123	20	143
2028-2029	132	15	147

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Yläkoulu toimii järkevissä tiloissa	Kuusiston koulualueen tilojen käytön suunnittelua pidemmällä aikavälillä jatketaan.	Oppilasmäärän ja tilojen suhde Kustannukset Investoinnin toteutuminen	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa <i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, kustannustietoinen johtaminen	Yläkoulun tilojen käyttöä on selvitetty syyslukukautta varten. Kunnossapitoa jatketaan suunnitelmallisesti.
Oppilaiden tuen tarpeisiin vastataan yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskelu-huollon sekä erityis-	Kouluyhteisö laatii suunnitelman tuen tarpeisiin vastaamiseksi. Avun tarpeisiin puututaan yksilöllisesti	Suunnitelma valmistunut ja toimintamallit käytössä.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, hyvän palvelutason turvaaminen	Yhteisöllisen opiskelu-huollon kehittämishankkeen myötä on kokeiltu erilaisia tapoja edistää hyvinvointia.

opetuksen toimin	tilanteen mukaan. Hyödynnetään käytössä olevaa toimintamallia, jotta toiminta on suunnitelmallista ja vastuut ovat selvillä. Yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamisen ja kehittämisen hankkeen kautta haetaan uusia keinoja vahvistaa opiskeluhoitoa ja luoda uusia käytänteitä.		<i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö <i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, kustannustietoinen johtaminen	
Koulupäivän rakenteen kehittäminen	Ruokailu järjestetään n. klo 11-12. Liikkuva koulu ja Move!-hankkeen vetäjät toteuttavat liikuntavälitunteja yläkoululaisten koulupäivän aikana.	Kouluruokailu-suositus Koulupäivä vastaa tarkoitusta ja tukee oppimista	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, hyvän palvelutason turvaaminen	Koulupäivän rakenne vielä entisellään, tarkastellaan mahdollisuuksia kehittää sitä koulunmäen ruokailujen sekä myös koulukuljetusten kehittämisen myötä. Liikkuva koulu ja Move!-hanke on toiminut lukuvuoden aikana. Erilaisia aktiviteetteja järjestetty oppilaille.

Lukion oppilasmäärä				
lukuvuosi	1 lk	2 lk	3 lk	yhteensä
2023–2024	30	20	24	74
2024-2025	19	32	18	69
2025-2026	20	18	31	69

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Toholammin lukioon haetaan opiskelemaan laadukkaan opetuksen vuoksi	Turvataan riittävän resurssien opetuksen laatu Pyritään saamaan opiskelijoita myös paikkakunnan ulkopuolelta.	Opiskelijamäärä ja kotipaikkakunnat, aloittavien ja valmistuvien määrä Kouluikkunasta saatavat tiedot, vertailu saman-kokoisten kuntien välillä.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi nuorten palveluissa, hyvän palvelutason turvaaminen <i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, lukiokoulutuksen jatkaminen	Resurssit ovat olleet riittävät. Lukiolaisia tulee myös Ullavasta ja Lestijärveltä.
Opiskelijat saavat tarvitsemansa tuen.	Yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistamisen ja kehittämisen hankkeen kautta haetaan uusia keinoja vahvistaa opiskeluhoolltoa ja luoda uusia käytänteitä. Lukiokoulutuksen oppimisen tuen hankkeen kautta etsitään sopivia käytänteitä opiskelijoiden opiskelun tukemiseen.	Opiskeluhoollon toteutumista seurataan kyselyn avulla. Erityisopetuksen kehittäminen toteutuu hankkeen tai työryhmän avulla.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi nuorten palveluissa, hyvän palvelutason turvaaminen	Yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämishankkeen myötä on kokeiltu erilaisia tapoja edistää hyvinvointia. Lukion oppimisen tuen muutokseen valmistauduttu mm. Opetus-suunnitelman päivittämisellä.
Toholammin lukio on kansainvälinen ja yhteistyövalmis	Yhteistyötä Latvian Jurmalaan jatketaan sekä mm. hankkein osallistutaan myös muihin kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön projekteihin.	Liikkuvuuksien määrä, kesto, osallistujat Yhteistyöstä tunnistettava hyöty Saatu hankerahoitus, hankkeiden kytkeytyminen opetussuunnitelmaan	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> nuorten huomioiminen ja osallisuuden lisääminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi nuorten palveluissa, hyvän palvelutason turvaaminen <i>Palveleva kunta:</i> Kunnan menestystä tukeva organisaatiorakenteen järkevä uudistaminen ja palveluverkon optimointi,	KV-yhteistyö ei ole toteutunut lv. 2024-2025 aikana. Syksyllä 2025 on suunniteltu saksan opiskelijoiden matkaa Berliiniin.

	Rehtori toimii KPEDU:n ja Toholammin kunnan välisessä neuvottelukunnassa, jonka toimet palvelevat lukiota.	Neuvottelukunnan kokoontumisten määrä 2 kertaa /vuosi ja päätökset	lukiokoulutuksen jatkaminen	

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut ovat kustannuksiaan merkittävämpi osa sivistyspalveluita ja kuntalaisten arkea. Ne edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä edistävät yleisesti kuntalaisten viihtymistä paikkakunnalla.

Talousarvion 2024 laadinnassa on hyödynnetty osallistuvan budjetoinnin menetelmää, jossa kuntalaiset saivat ensimmäisellä ehdotuskierroksella esittää erilaisia toimenpiteitä toteutettavaksi 20 000 € määrärahalla. Saadut ehdotukset koottiin teemoiksi, joiden kesken järjestettiin vielä toinen äänestyskierros. Siinä eniten ääniä sai toimenpidekokonaisuus retkeilyreitit ja –rakenteet. Teeman edistämiseksi sivistyslautakunta valmistelee seuraavia toimenpiteitä sekä varaa toimenpiteitä varten määrärahat.

1. Kuntalaisen ehdotus: Luistelureitti pesulanrannasta Kannuksen suuntaan

Määräraha 2500 € liikuntapaikkojen käyttötalousmenoihin

Jäätilanteen salliessa toteutetaan Kirkkojärvelle retkiluistelua varten aurattu rata. Mikäli jäätilanne ei ole keväällä 2025 suotuista, käytetään raha uimarannan rakenteiden parantamiseen kesällä.

Toteuma: Jäätilanteen vuoksi luistelureitti ei toteutunut. Uimarantojen rakenteita kunnostettu kesää varten.

2. Kuntalaisen ehdotus: Maastopyöräreitti Pettäjäntieltä Kunnankämpälle

Määräraha 5000 € liikuntapaikkojen käyttötalousmenoihin

Käytettävissä olevan rahan puitteissa voidaan merkitä nykyisten pururatojen alueella olevat reitit kesäajan kyltein sekä laatia kartat ja tiedotteet. Mikäli kunnasta löytyy yhdistys, joka voisi toteuttaa alkuperäisen ehdotuksen mukaisen projektin, voidaan raha antaa yhdistykselle avustuksena omarahoitussuutta varten. Yhdistys voi hakea isompaa avustusta esimerkiksi Pirityisten kautta.

Toteuma: Asia ei edennyt huhtikuun loppuun mennessä.

3. Kuntalaisen ehdotus: Kota Kuusiston alueelle päiväkodin ja koulujen käyttöön

Määräraha 10 000 € sivistystoimen investointeihin

Toteutetaan esteettömänä. Kota olisi muina aikoina kuntalaisten ja yhdistysten varattavissa maksutta käyttöön, avaimen saa kunnantalolta. Lisäksi kunta voi hyödyntää esim. talviliikuntapäivien järjestämiseen.

Toteuma: Paikka kodalle katselmoitiin Kuusiston alueelta ja rakennustarpeet tilattu. Valmis

käytettäväksi 5/2025.

4. Kuntalaisen ehdotus: Lestijoen ja laskupurojen raivaus (esim. Sarkoja)

Määrärahaehdotus 2500 €

Upeita luontokohteita nekin nevojen lisäksi.

Käytetään määräraha kuntalaisten vireille paneman jokiluontoon sijoittuvan ulkoilukohteen perustamishankkeeseen. Raha voidaan käyttää hankkeen omahoitusosuuteen, toimija on hakemassa rahoitusta Pirityisiltä. Hankkeen aikana joen rantaa raivataan ja reitti on valmistuessaan kuljettavissa jalan myös maisemien ihailua ajatellen.

Toteuma: Käyttötarkoitus tarkennettava, koska kunnan tuki hankkeen omahoitusosuuteen laskee muun julkisen avustuksen määrää. Kohdistetaan kuitenkin käyttötarkoituksen mukaisesti jokiluonnon raivaus ym. Kustannuksiin. Toimeenpano kesken.

Liikunta- ja nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö liikunta- ja nuorisosihteeri.

Kunta huolehtii liikuntapaikoista, joilla kuntalaiset liikkuvat omatoimisesti tai ohjatusti mm. seurojen järjestämissä aktiviteeteissa. Yhdistys- ja seuratoiminnan rooli Toholammin liikuttajana on merkittävä. Liikuntapaikkojen hoitajan tehtävään palkataan keväällä uudelleen liikuntapaikkahoitaja, jonka työalueelle on siirretty pääosin Kuusiston liikunta-alueen kehittäminen ja huoltotehtävät.

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUMA
Liikunta-palvelut tukevat kuntalaisten hyvinvointia	Tavoitetaan vähintään 100 eläkkeellä olevaa kuntalaista liikunnan parissa Järjestetään erilaisia liikunta-kampanjoita eri vuodenaikoina tai tapahtumia, joiden kohderyhmät on suunnattu eri ikäisille. Tuetaan yhdistystoimintaa avustuksin. Hyödynnetään mahdollisuudet saada liikuntahankkeita Liikuntapaikkojen hinnastot ovat	Osallistuneiden lukumäärät Kampanjoiden ja tapahtumien lukumäärä Osallistujilta saatu palaute Yhdistyksille myönnettyjen avustusten määrä ja riittävyys Hinnastot verrattuna naapurikuntiin Käytettyjen seniori- ja erityisliikunta-korttien määrä	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, terveysliikunnan merkityksen korostaminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, hyvän palvelutason turvaaminen <i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen <i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, kustannustietoinen johtaminen, hyte-kertoimen muuttujiin vastaaminen	Tavoitettu alkuvuonna 2025 kuntosalihjauksissa 57 eläkeläistä. Järjestetty maaliskuussa ulkoliikuntakampanja yhteistyössä Kaustisen seutukunnan kanssa kaikenikäisille. Liikunta- ja nuorisotoimen avustukset ovat olleet haettavissa maaliskuun ajan. Lampin hallin hinnastoa päivitettiin 1.3.2025 alkaen muuttuneiden arvonlisäverokantojen vuoksi. Hinnaston korotus maltillinen ja pysyy täten edelleen edullisena. Seniorikortteja hakenut liikuntatoimesta 72 kuntalaista ja erityisliikuntakortteja

	yhdistyksille ja kuntalaisille edullisia Seniori- ja erityisliikuntakortti-etuuden tarjoaminen			myönnetty kahdeksalle (8) kuntalaiselle. Myönnettävien seniori- ja erityisliikuntakorttien arvo yhteensä 45e / hlö.
Liikuntapaikat ja -välineet vastaavat tarpeita	Tehdään käyttötaloushankintoja tarpeen mukaan välineitä ja paikkojen kunnossapitoa ajatellen. Liikuntapaikkojen kunnossapito tarpeen mukaan ostopalveluna sivukylillä.	Hankinnat toteutuvat tarpeen mukaan.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> perusarjen helppous ja sujuvuus, hyvän palvelutason turvaaminen <i>Viihtyisä asuminen:</i> hyvät luonto-, virkistys- ja liikuntareitit <i>Palveleva kunta:</i> laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen <i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, kestävä investointitaso, kustannustietoinen johtaminen, hyte-kertoimen indeksimuuttujiin vastaaminen	Liikuntapaikoille ja kunnossapitoon tehty vain pienempiä väline- ja tarvikkehankintoja. Ostopalveluna hankittu talvella Sykäräisen hiihtolatu, Sykäräisen ja Viitojan luistelukentän auraus sekä Kleemolan luistelukentän jäädyttäminen alkuvaiheessa.
Ehkäistään liikunta-paikkojen vikoja, omaisuuden arvon laskua sekä vahinkoja riittävällä kunnossapidolla	Liikuntapaikoilla on nimetty hoitaja. Osana kunnan työllistämistoimia sivistysosasto palkkaa 2 osa-aikaista työntekijää ulkoaluetöitä varten. Käyttäjien turvallisuudesta huolehtiminen: hiekoitus, liikuntapaikkojen ja -välineistön säännöllinen tarkistus	Henkilötyövuodet Liikuntapaikkojen silmämääräinen kunto, reklamaatiot Ei merkittäviä henkilö- tai omaisuusvahinkoja liikuntapaikkojen kunnan vuoksi	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> perusarjen helppous ja sujuvuus, hyvän palvelutason turvaaminen <i>Viihtyisä asuminen:</i> hyvät luonto-, virkistys- ja liikuntareitit <i>Palveleva kunta:</i> laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö <i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, hyte-kertoimen indeksimuuttujiin vastaaminen	Kunnossapito pääosin ollut kunnan omalla liikuntapaikkojenhoitajalla määräaikaikaisella sopimuksella olleella työntekijällä maaliskuun loppuun saakka. Toistaiseksi voimassa olevaan kentänhoitajan paikkaan valittu työntekijä 3.4. alkaen. Välineistöä pidetty kunnossa silmämääräisillä tarkistuksilla, virallisten terveystarkastusten huomioiden mukaisesti sekä käyttäjiltä saadun palautteen perusteella.
Toteutetaan ennalta ehkäisevää ja	Nuorisovaltuusto kokoontuu säännöllisesti ja ottaa osaa	Järjestetyt aktiviteetit, määrä ja laatu	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen sekä osallisuuden lisääminen	Nuorisovaltuusto kokoontunut huhtikuun loppuun mennessä yhden kerran.

varhaiseen puuttumiseen perustuvaa nuorisotyötä	maakunnallisiin tilaisuuksiin Mahdollisuuksien rajoissa osallistutaan mm. Villa Elban toimintaan Koulunuorisotyöntekijä hankkeella toukokuun 2025 loppuun saakka Etsivä nuorisotyö tavoittaa yhteiskunnasta pudonneita ja putoamassa olevia nuoria. Nuorisotilan toiminnan kehittäminen	Osallistujien määrä Saatu hankerahoitus ja -toiminta Nuorilta saadut ideat, aloitteet ja lausunnot Valtionavustukset Kävijämäärien seuranta	<i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö <i>Tasapainoinen talous:</i> hyte -kertoimen indeksimuuttujiin vastaaminen Tasapainoinen talous: talouden tasapainosta huolehtiminen	Koulunuorisotyöntekijä hankkeella toiminut koululla. Järjestetty nuorten laskettelureissu Vuokattiin hiihtolomaviikolla. Osallistujia reissulla yhteensä 55 henkilöä. Etsivä nuorisotyö on jatkunut Aluehallintoviraston avustuksella myös keväällä 2025. Toholammin kunta toteuttaa palvelua myös Lestijärven kunnan nuorille.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö on kirjastopalveluiden osalta kirjastonjohtaja. Kirjastolla on kaksi toimipaikkaa: pääkirjasto ja Sykäräisen sivukirjasto. Lisäksi toimitaan koulujen kanssa yhteistyössä.

Kulttuuripalveluiden vastuuhenkilö on kulttuurisihteeri. Kulttuuritapahtumia järjestetään mm. Kulttuurisalisissa ja Pajamäen perinnekeskuksessa sekä kesällä torilla.

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Järjestetään monipuolisesti lastenkulttuurit oimintaa	Kulttuurikasvatus-suunnitelma käytössä, kts. kasvatus- ja opetus Hyödynnetään lastenkulttuurikeskus Lykyn tarjontaa	Järjestettyjen tilaisuuksien määrä ja laatu Lastenkulttuurikeskus Lykyn kanssa tehdyn yhteistyön laajuus	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, hyvän palvelutason turvaaminen <i>Palveleva kunta:</i> laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen <i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, kustannustietoinen johtaminen, hyte-kertoimen indeksimuuttujiin vastaaminen	Toteutettu suunnitelman kakkostason toimintaa; Risto Räppääjä ja kaksoisolento -elokuva kaikille alakoululaisille Lykky toteutti mm. kaksi tanssityöpajaa yläkoulun oppilaille ja kolme runopajaa Viitojan koulun oppilaille sekä videot <i>Tarinoita siirtolaisuudesta</i> yhteistyössä Kansainvälinen Toholampi: Lampin siirtolaisuus- ja Siirtolaisuudesta voimaa Kaustiselle -hankkeiden kanssa. Videoihin liittyy tehtäväpaketti alakouluille.
Toholampi tunnetaan monipuolisista kulttuuriaktiiviteeteistä	Järjestetään tilaisuuksia yhteistyössä yhdistysten ja seurakuntien kanssa n. 100 kpl Hyödynnetään mahdollisuudet saada kulttuurihankkeita. Osallistutaan K-P:n siirtolaisuus- ja Kansainvälinen Toholampi - Lampin siirtolaisuus -hankkeisiin sekä K-P:n liiton	Järjestettyjen tilaisuuksien määrä ja laatu Yhteistyöhankkeiden määrä ja saatu rahoitus	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> perusarjen helppous ja sujuvuus, hyvän palvelutason turvaaminen <i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen <i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta	Mukana 35 til. ja 2 näyttelyn järjestämisessä Osallistuttu K-P:n siirtolaisuus- ja Kansainvälinen Toholampi - Lampin siirtolaisuus -hankkeiden toteuttamiseen

	organisoimaan järjestöyhteistyöhön Avustetaan kulttuuritoimijoita Kulttuuri edistää hyvinvointia. Jatetaan Kaikukortti- ja ystäväkorttitoimintaa. Järjestetään ikääntyville suunnattua toimintaa esim. Ikääntyvien yliopiston etäluentoja, vanhustenviikon tapahtuma Huomioidaan Toholammin kunnan 160 v. juhlavuosi	Jaettujen avustusten määrä	huolehtiminen, yhte- kertoimen indeksimuuttuihin vastaaminen	Kaikukortti-käyntejä 6 kpl. Etäluentojen lisäksi mm. avustettu Nettitreffien järjestämisessä
Kirjasto innostaa kuntalaisia lukemaan ja tekee aktiivista kouluyhteistyötä	Kirjavinkkauksia ja kirjastonkäytön opetusta tarjotaan aktiivisesti koululaisille ja lukiolaisille. Yhteistyötä myös varhaiskasvatuksen kanssa. Kirjaston palveluiden esittelyä sekä kirjavinkkausta myös aikuisasiakkaille yhteistyössä eri järjestöjen kanssa. Kirjastossa järjestetään luokkakäyntejä ja kirjastohenkilökunta jalkautuu kouluille. Lampin malli -hankkeessa kirjastohenkilökunta pitää alakoululaisten	Toiminnan määrä, laatu ja laajuus Vinkkausten, kirjastonkäytön opetuksen ja luokkakäyntien määrä. Kerhoihin osallistuvien lasten määrä. Vierailujen ja tapahtumien määrä sekä osallistujia- määrä. Saatu rahoitus Lukeva Lamppi -hankkeelle	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> perusarjen helppous ja sujuvuus, hyvän palvelutason turvaaminen <i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö <i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen	Kirjavinkkausta 1 kpl, osallistujia 14. Varhaiskasvatuksen kanssa yhteistyössä näyttelyitä ja satutuokio. Lukukerhoja pidetty Viitojan ja Sykäräisen kouluilla yht 5 kertaa, osallistujia 37. Toholammin ja Kannuksen kirjastojen yhteinen Lukeva Lestijokilaakso – hanke on käynnissä, kevään aikana kirjailijavierailuja ja muita hankkeen tapahtumia kirjastossa ja Kuusiston koululla yht. 6 Lukeva Lamppi – hanke on saanut avustusta 35 500 euroa ja hankkeelle on

	lukukerhoa kouluilla. Lukeva Lestijokilaakso -hanketta jatketaan Kannuksen kaupunginkirjaston kanssa: kirjailijavierailuita, ja erilaisia lukemaan innostamiseen liittyviä tapahtumia. Lukeva Lamppi -hanke yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa: kunnallisen lukutaitostrategian laatiminen ja toteuttaminen.			palkattu työntekijä 1.3.2025 alkaen.
Kirjasto tarjoaa monipuolisia, ajantasaisia palveluita ja opastaa niiden käyttöön	Kirjastossa monipuolista tapahtumatointia eri ikäisille Lestijoen digilaakso -hanke jatkuu Kannuksen kirjaston kanssa: asiakkaille tarjotaan digitukea ja -neuvontaa sekä kirjastoissa että jalkautuen kirjastojen ulkopuolelle. Kirjaston tarjoamien e-aineistojen markkinointi: valtakunnallinen E-kirjasto, Cineast-elokuvapalvelu, sekä e-lehtipalvelut. Hakeutuvien	Tapahtumien määrä ja monipuolisuus Opastusten ja opastettujen määrät sekä saatu palaute Kotipalvelu-asiakkaiden ja esittelytilaisuuksien määrät, e-aineistojen käyttötilastot.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> perusarjen helppous ja sujuvuus, hyvän palvelutason turvaaminen <i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen, jatkuva parantaminen innovatiivisia ja sähköisiä ratkaisuja hyödyntäen	Omia ja sidosryhmien kanssa järjestettyjä tapahtumia kaikenikäisille yht. 26 ja osallistujia tapahtumiin yht. 470. Tapahtumia mm. lukukoira, satutuokiot, Ikääntyvien yo, Lasten vaalit, kirjailijavierailut, Lestijoki-lehden vaalipaneeli. Tapahtumayhteistyötä mm. Marttojen kanssa. Kannuksen ja Toholammin kirjastojen yhteiseen Lestijoen Digilaakso-hankkeen digineuvoja on tarjonnut maksutonta digineuvontaa ollut

	kirjastopalveluiden jatkaminen ja kehittäminen: kotipalvelu, jalkautuminen mm. yhdistysten tapahtumiin.			kirjastossa 1 pv /viikko. Digineuvoja on vierailut myös mm. Jussinpirtillä. Kotipalveluasiakkaita 5. Kirjavinkkausta ja kirjaston palveluiden esittelyä kahdelle yhdistykselle, yht. 44 osallistujaa. E-kirjaston asiakkaita 83.

TUNNUSLUVUT

Suorite	TP 2024	TA 2025	TOTEUMA
Kulttuurisalin kävijämäärä	5.109	6.000	2743
Kulttuuriavustukset yhdistyksille €	8.000	8.000	0
Liikuntatoimen avustukset yhdistyksille €	12.000	10.500	0
Nuorisotoimen avustukset yhdistyksille €	12.000	10.500	0
Nuorisovaltuuston kokoontuminen	6	5	1

Henkilöstö	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TOTEUMA
Vakinaiset viranhaltijat	74*	39	80*	41
Vakinaiset työsuhteiset		36		40
Määräaikaiset viranhaltijat	32*	8	31	10
Määräaikaiset työsuhteiset		27		22
Yhteensä	106*	110*	111	113

* Henkilöstöraporteissa ei ole eritelty viranhaltijoita ja työsuhteisia työntekijöitä. Luvut sisältävät sekä virat että työsuhteiset tehtävät.

Huhtikuu 2025 Sivistysosasto

	2024 tilinpäätös	TA2025	Huhtikuu 2025 vuoden alusta	Toteuma-%	Huhtikuu 2024 vuoden alusta
Myyntituotot ulkoiset	401 691	392 570	88 184	22 %	93 307
Maksutuotot ulkoiset	105 962	103 550	39 732	38 %	38 223
Tuet ja avustukset ulkoiset	225 331	199 500	256 165	128 %	208 754
Muut toimintatuotot ulkoiset	112 069	92 390	25 700	28 %	39 040
TOIMINTATUOTOT ULKOISET	845 053	788 010	409 781	52 %	379 324
TOIMINTATUOTOT SISÄISET	17 256	400	300	75 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT	862 308	788 410	410 081	52 %	379 324
Henkilöstökulut ulkoiset	-5 269 262	-5 395 313	-1 684 287	31 %	-1 640 991
Palvelujen ostot ulkoiset	-766 946	-725 630	-370 464	51 %	-272 476
Aineet, tarvikkeet ja tavarat ulkoiset	-250 797	-276 125	-67 034	24 %	-61 823
Avustukset ulkoiset	-152 936	-147 100	-37 695	26 %	-35 095
Muut toimintakulut ulkoiset	-118 562	-99 367	-51 944	52 %	-54 186
TOIMINTAKULUT ULKOISET	-6 558 502	-6 643 535	-2 211 423	33 %	-2 064 571
TOIMINTAKULUT SISÄISET	-2 843 666	-2 570 551	-861 103	33 %	-1 009 656
TOIMINTAKULUT YHT	-9 402 169	-9 214 085	-3 072 526	33 %	-3 074 227
NETTO ENNEN POISTOJA	-8 539 860	-8 425 675	-2 662 445	32 %	-2 694 903
Poistot ja arvonalentumiset	-80 020	-86 153	-28 742	33 %	-26 673
NETTO	-8 619 880	-8 511 829	-2 691 187	32 %	-2 721 577

Käyttötalous yhteensä

Huhtikuu 2025 Kaikki osastot

	2024 tilinpäätös	TA2025	Huhtikuu 2025 vuoden alusta	Toteuma-%	Huhtikuu 2024 vuoden alusta
Myyntituotot ulkoiset	19 179 706	19 082 550	6 250 829	33 %	6 492 474
Maksutuotot ulkoiset	2 772 334	2 604 250	794 640	31 %	841 290
Tuet ja avustukset ulkoiset	454 313	447 800	288 248	64 %	210 862
Muut toimintatuotot ulkoiset	1 697 707	1 480 836	485 955	33 %	542 744
TOIMINTATUOTOT ULKOISET	24 104 060	23 615 436	7 819 672	33 %	8 087 370
TOIMINTATUOTOT SISÄISET	4 131 162	3 847 797	1 223 817	32 %	1 452 706
TOIMINTATUOTOT YHT	28 235 222	27 463 233	9 043 488	33 %	9 540 076
Henkilöstökulut ulkoiset	-23 444 499	-24 047 599	-6 673 692	28 %	-6 822 947
Palvelujen ostot ulkoiset	-5 839 415	-6 176 549	-1 930 083	31 %	-1 841 826
Aineet, tarvikkeet ja tavarat ulkoiset	-1 770 394	-1 738 737	-511 676	29 %	-661 102
Avustukset ulkoiset	-1 566 900	-1 372 487	-436 813	32 %	-410 045
Muut toimintakulut ulkoiset	-549 923	-448 887	-161 278	36 %	-171 940
TOIMINTAKULUT ULKOISET	-33 171 131	-33 784 259	-9 713 542	29 %	-9 907 860
TOIMINTAKULUT SISÄISET	-4 131 162	-3 847 797	-1 223 817	32 %	-1 452 706
TOIMINTAKULUT YHT	-37 302 293	-37 632 056	-10 937 358	29 %	-11 360 566
NETTO ENNEN POISTOJA	-9 067 071	-10 168 823	-1 893 870	19 %	-1 820 490
Poistot ja arvonalentumiset	-1 261 422	-960 071	-305 322	32 %	-317 860
NETTO	-10 328 492	-11 128 894	-2 199 192	20 %	-2 138 350

INVESTOINTIEN TOTEUMA

INVESTOINNIT	TP2024	TA2025	TOT 4/2025
HALLINTO			
ATK-ohjelmat	0	-10 000	0
Maa-alueet	2 016	-50 000	9 500
Osakkeet ja osuudet	0	-10 000	0
TEKNINEN			
Kiinteistöjen korjaukset	0	-125 000	0
Kunnantalon putkiremontti	-121 913	0	0
Kaavateiden rakentaminen	0	-125 000	0
Kuusistontien korjaus	-123 827		0
Sähkölatauspisteet	-14 647		
Kaasutankkausaseman pohjatyöt	-2 913	-225 000	0
Liikenneympyrän maisemointi	0	-30 000	0
SIVISTYS			
Kuusiston koulun alueen muutostyöt	0	-100 000	-2 199
Osallistuva budjetointi, kodan rak.	0	-10 000	-249
Monitoimikenttä (avustusvarauksella)	0	-37 500	0
Vapaa-aikapalv. Irtaininvestoinnit	0	-16 000	0
Sivistyksen kalusteiden hankinta	-18 614	0	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ			
Investointihankinnat yht	-281 914	-738 500	-2 448
Tulot, valtionosuudet (mahd. monitoimikenttä)	0	12 500	0
Myynnit	2 016	0	9 500
Investoinnit netto (-/tulo)	-279 898	-726 000	7 052

KUNTA KÄYTTÖTALOUS TULOSALUEITTAIN SEKÄ INVESTOINNIT JA RAHOITUS

TP2024 Toholammin kunta	TA2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	Toteuma%
Hallinto-osasto				
-991 650 Hallinto	-1 040 798	-451 796	-426 861	43 %
-327 770 Työllisyys	-580 641	-161 887	-93 803	28 %
-1 319 420 Hallinto-osasto yhteensä	-1 621 439	-613 683	-520 664	38 %
473 310 Lomatoimen osasto	0	1 265 564	1 382 068	
Tekninen osasto				
-444 943 Hallinto ja toimisto	-424 015	-126 200	-123 512	30 %
1 177 254 Tilapalvelut	904 578	377 606	268 201	42 %
-153 621 Rakennus- ja ympäristötk	-282 562	-27 207	-21 790	10 %
-40 753 Maaseututoimi	-56 708	-19 884	-18 330	35 %
-219 037 Ympäristöterveydenhuolto	-263 000	-87 620	-91 560	33 %
318 900 Tekninen yhteensä	-121 707	116 695	13 009	-96 %
Sivistysosasto				
-639 725 Sivistys	-604 079	-130 959	-111 870	22 %
-1 664 857 Päivähoito	-1 330 630	-485 764	-549 476	37 %
-5 776 754 Koulutus	-5 909 264	-1 929 481	-1 946 619	33 %
-458 524 Vapaa-aika	-581 702	-116 241	-86 938	20 %
-8 539 860 Sivistys yhteensä	-8 425 675	-2 662 445	-2 694 903	32 %
-9 067 072 TOIMINTAKATE	-10 168 821	-1 893 870	-1 820 490	19 %

TP2024 Toholammin kunta	TA2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	Toteuma%
Verotulot				
4 529 308 - kunnallisvero	4 760 000	1 704 844	1 535 850	36 %
564 347 - yhteisövero	552 000	262 062	262 545	47 %
776 365 - kiinteistövero	800 000	47 923	47 638	6 %
5 870 020 Yhteensä	6 112 000	2 014 828	1 846 033	33 %
Valtionosuudet				
4 238 137 - yhdenputken valtionosuus	4 566 538	1 523 456	1 410 880	33 %
183 766 - opetus- ja kulttuuritoimi	222 444	113 472	70 344	51 %
697 005 - verotulomenetysten korvaus	497 042	166 884	232 336	34 %
5 118 908 Yhteensä	5 286 024	1 803 812	1 713 560	34 %
10 988 928 Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	11 398 024	3 818 640	3 559 593	34 %
-218 296 Rahoituserät netto	-269 131	-42 980	-59 027	16 %
1 703 561 VUOSIKATE	960 071	1 881 790	1 680 076	196 %
-1 261 422 Poistot ja arvonalennukset	-960 071	-305 322	-317 860	32 %
442 139 TILIKAUDEN TULOS	0	1 576 468	1 362 216	

TP2024 Toholammin kunta	TA2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024
Toiminnan rahavirta			
1 703 561 Vuosikate	960 071	1 881 790	1 680 076
0 Satunnaiset erät +/-	0	0	0
0 Tulorahoituksen korjauserät +/-	0	0	0
1 703 561 Toiminnan rahavirta yhteensä	960 071	1 881 790	1 680 076
Investoinnit			
-281 914 Käyttöomaisuusinvestoinnit (-)	-738 500	-2 448	-14 767
0 Rahoitusosuudet investointimenoihin(+)	12 500	0	0
2 016 Käyttöomaisuuden myyntitulot(+)	0	9 500	0
-279 898 Investoinnit netto	-726 000	7 052	-14 767
1 423 663 Toiminnan ja investointien rahavirta	234 071	1 888 842	1 665 309
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
-100 000 Antolainasaamisten lisäykset	-200 000	0	0
69 389 Antolainasaamisten vähennykset	329 068	40 356	0
-30 611 Antolainauksen muutokset yht	129 068	40 356	0
Lainakannan muutokset			
0 Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0
-449 092 Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-449 092	-208 423	-58 423
-1 000 000 Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0
-1 449 092 Lainakannan muutokset yht	-449 092	-208 423	-58 423
-56 040 Vaikutus maksuvalmiuteen	-85 953	1 720 775	1 606 886

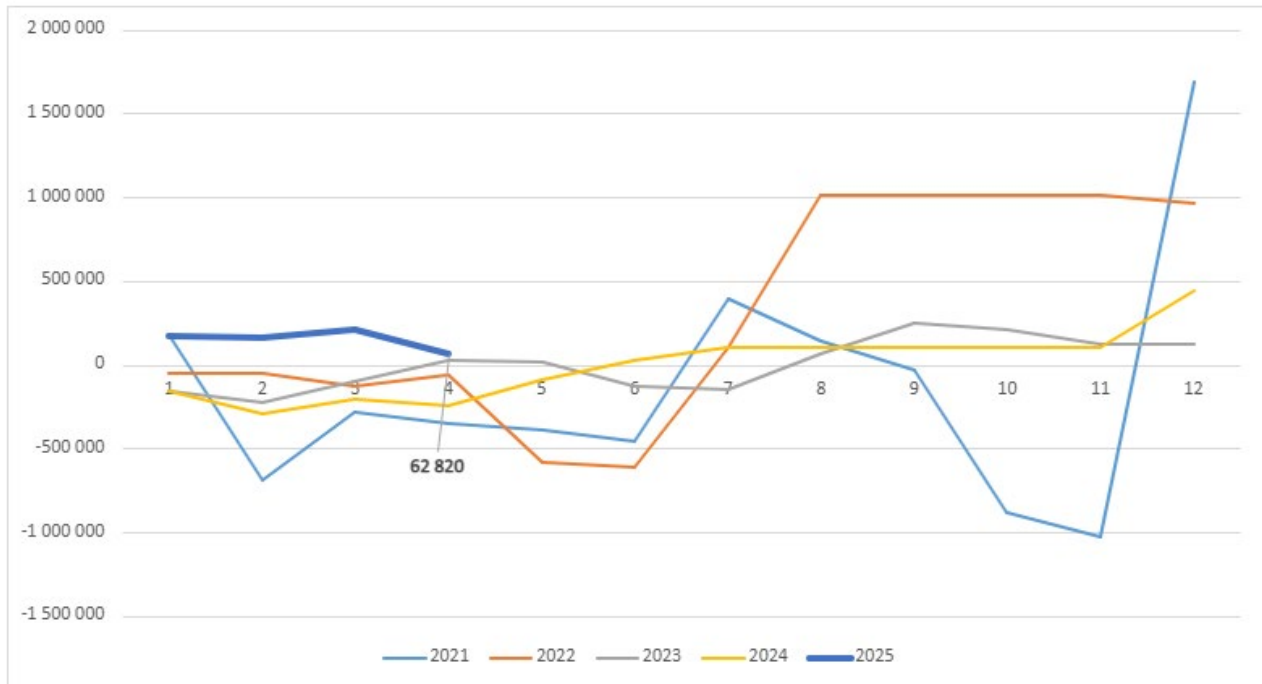
Lainamäärän kehitys

TP2024 Toholammin kunta	TA2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024
9 438 931 Lainamäärä kunta	9 438 931	9 230 508	10 829 600

Taseen kertynyt yli-/alijäämä kunta

TP2024 Toholammin kunta	TA2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024
5 778 031 Taseen kertynyt yli-/alijäämä kunta+VLL	5 335 892	7 354 499	6 698 108

TALOUSKÄYRÄ vuosina 2025, 2024, 2023, 2022 ja 2021

Toteutunut vuodet 2021–2025

Talouskäyrässä huomioitu tiedossa olevat tai arviot kuukausittaisista tuotoista ja kuluista, mitkä eivät ole vielä kirjanpidossa. Käyttötuloista on vähennetty Melan korvausta, hankkeisiin saatuja avustuksia ja muita tuloja, mitä ei ole vielä käytetty. Käyttötalousmenot on oikaistu vastaamaan oletettavaa toteutumaa. Verotulot ja valtionosuus yhteensä on arvioitu toteutuvan budjetin mukaisena. Myös heinäkuussa maksettava lomarahanvasustus on otettu tässä myös huomioon.

Huhtikuun lopun tilanne on tässä kuvassa 62 820 euro ylijäämäinen, kun se kirjanpidosta raportoituna näyttää 1 576 469 euroa ylijäämää.

YHTIÖT

Viemäri Oy

Vastuuhenkilö

Viemäri Oy:n hallitus

Toiminta-ajatus:

Viemärilaitos huolehtii asiakkaiden viemäriverisien poisjohtamisesta ja käsittelystä Toholammin kirkonkylällä sekä Sykäräisen toiminta-alueella.

Tavoitteet 2025

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut 30.4.2025
Puhdistamot täyttävät ympäristöluvan vaatimukset	Poikkeamien lukumäärä	Poikkeamien lukumäärä <1	0
Viemäriverkoston toiminta ei aiheuta ympäristöhaittaa	Ympäristöhaittaa aiheuttavat tapahtumat	Tapahtumien lukumäärä <1	0
Talouden tasapainottaminen	Osavuosikatsaukset ja tilinpäätös	Tulos arvioitua parempi	Toiminnan kehittämistä edellytetään
Laitoksen kunnossapidon kehittäminen	Toteutuneet toimenpiteet	Toimenpiteiden lukumäärä >4	0

Tuloslaskelma

TOHOLAMMIN VIEMÄRI OY					
	1-4/2025	TA2025	TOT%	1-4/2024	TP 2024
LIKEVAIHTO	215 800	740 000	29%	184 396	716 706
Liiketoiminnan muut tuotot				5 719	5 719
Materiaalit ja palvelut					
ostot tilikauden aikana	-94 839		24%	- 91 306	-286 283
Palvelujen ostot	-23 437			- 28 360	-95 383
Yhteensä Mat. ja palv	-118 276	-400 000	29%		
Henkilöstökulut					
palkat ja palkkiot	-22 730			- 22 423	-93 106
saadut kelakorvaukset				5 988	
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-3 947			- 2 721	-12 273
Muut henkilösivukulut	-1 170			- 607	-2 360
Poistot ja arvonalentumiset	-39 082	-120 000	33%	- 38 113	-117 821
Liiketoiminnan muut kulut	-42 708	-160 000	27%	- 47 384	-165 731
Rahoitustuotot ja kulut					
Muille maksetut korkokulut	-19 781	-60 000	33%	- 24 913	-30 258
Muut rahoituskulut				- 45	
Tilikauden voitto/tappio	-31 894	0		- 59 769	-80 790

Kiinteistö Oy Toholammin vuokratalot (100 %)

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Maija Hjelmeroos
Kiinteistöyhtiön hallitus

Toiminta-ajatus: Omistaa ja hallita Toholammin kunnassa vuokratalokiinteistöjä sekä vuokrata niiden huonetiloja. Vuokraus tapahtuu omakustannusperiaatteella.

TAVOITTEET 2025

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut 30.4.2025
Toimintaedellytykset mahdollistava tulorahoitus	Käyttöaste	>80 %	92 %
Asukkaiden tarpeisiin vastaava vuokrataso ja asuntokanta	Asukkaiden Vaihtuvuus	< 25 %	3 %
Onnistunut asukasvalinta ja riskinhallinta vuokrasuhteissa	Luottotappioiden määrä	< 1.500 €	0 €

Asuntojen käyttöasteen huimaan nousuun, on vaikuttanut tuulivoimatyöntekijöiden asettuminen Toholammille. Tämä näkyy myös kassavirrassa ja on siten mahdollistanut toiminnan ilman kunnan avustusta.

Huhtikuun toteumassa näkyy alkuvuonna Sykäräisissä remontoitu, alkuperäisessä kunnossa ollut kaksio. Tähän ei kuitenkaan vielä ole saatu asukkaita.

KOY Toholammin Vuokratalot	TP2024	TA2025	TOT 4/2025	Tot-%	TOT 4/2024
TULOSLASKELMA					
KIINTEISTÖN TUOTOT					
Vuokrat	646 651	657 000	245585	37	196 510
Käyttökorvaukset	36 579	35 210	14450	41	10 949
Muut kiinteistön tuotot	42 089				40 357
	725 319	692 210	260523	38	247 816
LUOTTOTAPPIOT JA OIKAISUERÄT	1 849	2 000	266	13	242
KIINTEISTÖN HOITOKULUT	-562 670	-497 234	-219515	44	-195 051
KÄYTTÖKATE/HOITOKATE	164 499	196 976	41274	21	53 007
Poistot ja arvonalentumiset	-180 576	-180 576	-60192	33	-60 192
Rahoitustuotot ja kulut	-32 873	-22 000	-609	3	-1 101
TILIKAUDEN TULOS	-48 950	-5 600	-19527	349	-8 286

Toholammin Kehitys Oy (100 %)

Vastuuhenkilö

Toholammin kehitys Oy:n hallitus

Toiminta-ajatus: Toholammin kehitys Oy tuottaa kiinteistönhuoltopalveluita omistamilleen kiinteistöille.

Elinkeinopalvelut ovat siirtyneet kunnalle ja Kaustisen Seutukunnan yhteistyöllä tuotettaviksi palveluiksi. Kehitysyhtiön toiminta rajoittuu toimitilojen vuokraukseen ja yritysrahoitukseen. Toholammin kehitys Oy:llä ei omaa henkilöstöä.

Toimitilojen korjausinvestointien ennustetaan kasvavan kiinteistöjen ikääntyessä. Vapautuviin toimitiloihin etsitään uusia yrittäjiä.

Tavoitteet 2025

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Tilanne 30.4.2025
Toimitilojen vuokrausaste ja tuotto	Vuokrausaste, tuotto €	100 %, Budjetoitu tuotto	99 % vuokrausaste
Sijoitustoiminnan tuotto	Tuotto €	Budjetoitu tuotto	Budjetoitu tuotto vähenee lainojen ylimääräisen lyhennyksen vaikutuksesta.

Osavuositarkastus 1-4/2025	TP 2024	TA 2025	TOT 0425	Tot-%	TOT 0424
Liikevaihto	475 081	446 634	147 762	33 %	151 280
+ Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	399		0
- Materiaalit ja palvelut	0	0	0		0
- Muuttuvat henkilöstökulut	0	0	0		0
- Muut muuttuvat kulut	0	0	0		0
Myyntikate	475 081	446 634	148 161	33 %	151 280
- Kiinteät henkilöstökulut	-1 515	0	0		0
- Liiketoiminnan muut kulut	-176 006	-125 079	-64 213	51 %	-58 586
Käyttökate	297 560	321 555	83 948	26 %	92 694
- Poistot ja arvonalentumiset	-174 796	-182 350	-57 705	32 %	-57 969
= Liikevoitto	122 764	139 205	26 243	19 %	34 725
+/- Rahoitustuotot ja -kulut	-24 332	-19 529	-5 191	27 %	-2 632
Tuloverot	-20 588		-4 211		-6 419
= Tilikauden voitto/tappio	77 844	119 676	16 841	14 %	25 674

Toholammin Energia Oy konserni (96,66 %)

Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja Toni Mäki-Asiala
Toholammin Energia Oy:n hallitus

Toiminta-ajatus: Jotta ihmisillä olisi joku, jonka kanssa lämmitys on helppoa, varmaa ja edistyksellistä.

Tavoitteet 2025

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteuma 30.4.2025
Automatisoinnin parantaminen	Sähköntuotannon säätö	Tuotannon suuruuden säätöminen automaattisesti hinnan mukaan.	Ok
Uusien lämpöasiakkuuksien hankinta	Määrä	2 kpl	-
Tuotannon energiatehokkuuden parannus	Polttoaineesta myydyksi energiaksi	2,0 %-yksikön parannus verrattuna vuoden 2023 toteumaan.	-

Kevät 2025

Vuosi aloitettiin automatisoinnin parantamishankkeella, jossa ORC-voimalaitoksen sähköntuotanto rakennettiin automaattisesti pörssihinnan mukaan säätäväksi. Samalla myös kattilan kuumaöljyn menolämpötila saatiin automaattisesti säätäväksi. Automatisointien hyötyjä ovat: parempi sähköntuotannon kate, vähemmän käsin tehtäviä säätöjä, pienemmät lämpöhäviöt ja kuumaöljyn pidempi elinkaari.

Koulunmäen lämpölaitoksen toinen saneerausosa valmistui ennen kesälämmityskautta huhtikuussa. Laitokseen päivitettiin automaatio-osia ja prosessidatan tiedonkeruu saatettiin myös nykyaikaan.

Viime syksynä ORC-voimalaitokselle investoitu lämmöntalteenottokotelo on toiminut kevään ajan kuten kuuluu ja se on ottanut lämpöä talteen jopa odotettua enemmän.

Vajaa pari vuotta talossa ollut laitosmiehemme vaihtoi työpaikkaansa ja siirtyi lyhemmän työmatkan perässä toisen kaukolämpöyhtiön palvelukseen. Palkkasimme uudeksi laitosmieheksi maaliskuun lopulla kokeneen teollisuuden osaajan Toholammilta.

Lämmöntoimitus on ollut katkeamatonta koko kevään.

Arviot lähitulevaisuuden tapahtumista

Hankimme näkyvyyttä osallistumalla toukomarkkinoille Toholammin Energian ständin kanssa toukokuun lopulla.

Investoimme sähkökattilaan, joka asennetaan ORC-voimalaitokselle kesän 2025 aikana. Kattila tulee aluksi Suomen sähköverkon taajuudensäätökäyttöön.

Kahden uuden kaukolämpöliittymän rakentaminen.

Talous

Taloudellisesti on mennyt heikommin kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Olemme myös budjettia noin 10 t€ jäljessä. Tuloserot ovat syntyneet pienemmästä lämmönmyynnistä, lämpimän alkuvuoden jäljiltä. Vuosi sitten tilanne oli päinvastainen ennätyskylmän sään vuoksi.

Olemme onnistuneet kuitenkin alentamaan toiminnan kuluja, joka on tasannut heikompaa myyntiä.

Tuloslaskelma

	04/2025 KUM Toteuma	04/2025 KUM Budjetti	Ero	Ero-%	04/2024 KUM Toteuma	2024 Tilinpäätös	Ennuste *** Budjetin perusteella
LIKEVAIHTO	614 012 100%	678 435	-64 423	-9,5%	703 386 100%	1 470 418	1 373 252
+ Liiketoiminnan muut tuotot	5 281 1%	4 985	296	5,9%	5 500 1%	15 387	15 502
+ Materiaalit ja palvelut	-235 395 -38%	-290 048	54 653	18,8%	-254 805 -36%	-610 315	-629 415
MYYNTIKATE	383 899 63%	393 373	-9 474	-2,4%	454 081 65%	875 490	759 339
+ Henkilöstökulut	-67 565 -11%	-72 208	4 643	6,4%	-67 182 -10%	-235 833	-239 370
+ Liiketoiminnan muut kulut	-45 058 -7%	-41 008	-4 049	-9,9%	-53 826 -8%	-161 848	-125 054
KÄYTTÖKATE	271 276 44%	280 156	-8 881	-3,2%	333 073 47%	477 808	394 914
+ Poistot ja arvonalentumiset	-77 717 -13%	-76 182	-1 534	-2,0%	-74 308 -11%	-227 870	-230 081
LIIKEVOITTO	193 559 32%	203 974	-10 415	-5,1%	258 765 37%	249 938	164 833
+ Rahoitustuotot ja -kulut	-27 669 -5%	-29 251	1 582	5,4%	-35 601 -5%	-186 046	-120 433
TULOS ENNEN TP-SIIRTOJA JA VEROJA	165 890 27%	174 723	-8 833	-5,1%	223 165 32%	63 892	44 400
+ Tilinpäätössiirrot						75 000	
TILIKAUDEN TULOS	165 890 27%	174 723	-8 833	-5,1%	223 165 32%	138 892	44 400

Energisoiva Oy

Toholammin Energia Oy:n 100 %:sti omistama tytäryhtiö, joka tuottaa ja myy sähköä.

Talous

Taloudellisesti mennyt budjetoitua heikommin lämpimän alkuvuoden aiheuttamien heikompien pörssisähkön hintojen vuoksi. Kulupuolelta pystytty hieman tasoittamaan heikompaa liikevaihtoa.

Tuloslaskelma

Energisoiva Oy (3393374-7)

Tuloslaskelma pienyritys

30.5.2025

	1.1.2025 - 30.4.2025	Budjetti: Budjetti 2025 01.01.2025 - 30.4.2025
LIKEVAIHTO	86 898,40	109 940,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-36 410,57	-51 801,00
Ulkopuoliset palvelut	-3 360,00	-4 480,00
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-39 770,57	-56 281,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 666,68	-14 224,00
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-10 666,68	-14 224,00
Liiketoiminnan muut kulut		
Liiketoiminnan muut kulut	-6 979,13	-5 844,00
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-6 979,13	-5 844,00
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	29 482,02	33 591,00
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TP-SIIRTOJA JA VEROJA	29 482,02	33 591,00
Tuloverot	-1 000,00	-716,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	28 482,02	32 875,00